

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXIX Sausis – January 12, 1984 Nr.2

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Keturi metai Afganistane

Sovietams nedavė Vietnamo patyrimo

Vytautas Meškauskas

Praėjusių Kalėdų išvakarėse sukako keturi metai nuo sovietų įsiveržimo į Afganistaną – valstybę, kuri jau prieš tai buvo sovietų įtakoje. Atrodo, kad moderniškams ginklams nereikia tiek daug laiko palyginti silpnam priešui nugalėti. Iš tikro, kaip tai patyrė JAV Vietname, ginklų pranašumas dar nevisur nulemia. Ypač, jei krašte nelieta pritarimo vedamam karui. Tačiau ta prasme sovietai Afganistane yra daug geresnėje padėtyje negu amerikiečiai Vietname. Sovietijoje nesigirdi jokios kritikos. Valdžia gali daryti ką nori. Jau vien dėl to situacijos Vietname ir Afganistane nėra lygintinos, nors daug kam norėtųsi kad Afganistanas pasidarytų sovietų vietnamu, nors faktinai sovietų invaziją į Afganistaną paskatino panašios priežastys. Jei amerikiečiai nenorėjo matyti krantančių į komunistinį glėbį 'dominų' Pietryčių Azijoje, sovietai buvo susirūpinę, kad su Islamo atgimimu iš jų įtakos gali išslysti Afganistanas. Be to, jiems rūpėjo ten įsistiprinti, kad prieiti arčiau strateginiai svarbių Persijos įlankos ir Indijos vandenyno.

Nepaisant laiko nuo laiko pasirodančių žinių apie partizanų veiklą, kariniai žinovai mano, kad sovietai vis dėlto pasiekė Afganistane stambių

Pabraukti miestai turi sovietų aviacijos bazes.

laimėjimų. Visų pirma – jie įsteigė savo karinės aviacijos bazes pačiame Kabule, Kandahare, Shindade, Farahe, Bagrame, Jalalabade ir Herate, iš kurių pakilusiems lėktuvams yra prieinami Persijos įlankos ir platus Indijos vandenyno rajonai, kai tuo tarpu JAV tik tikisi gauti leidimą įsteigti panašias bazes Saudi Arabijoje ir kitose arabų valstybėse, kas karo atveju nėra visai tikra.

Antru sovietų laimėjimu laikomas jų visiškai išgalėjimas Wakhano iškišulyje, kuris tik vienas jungia Afganistaną su Kinija. Iš ten esą iškelti gy-

ventojai, juos pakeičiant patikimais sovietų piliečiais.

Sovietai Afganistane laiko netoli 120,000 savo karių, kurie yra keičiami kas šeši mėnesiai. Į Afganistaną vengiama siųsti karius iš sovietinės Azijos, ten daugiausiai siunčiami kariai iš pačios Rusijos ir Baltijos valstybių. Iš to skaičiaus tik kokie 12-15 tūkstančių yra skirti kovai su partizanais. Praktiškai kovose susiduria tik 500 iki 7,000 karių. Tai dėl to, kad sovietų aviacija neprileidžia prie didesnių partizanų sutelkimų. Reikia atsiminti, kad sovietai turi savo pusėje ir Afganistano kariuomenę, kuri – nors patyrusi didelių nuostolių užmuštais ir dezertyrais – vis dar gali prieštintis partizanams. Pačių sovietų nuostoliai siekia apie tūkstantį vyrų per metus.

Partizanai kenčia dėl vienybės stokos ir modernių, ypač priešlėktuvinių ginklų trūkumo. Mat Pakistanas, nors amerikiečių remiamas, nenori labai pykinti ir sovietų. Jis praleidžia tik paprasčiausius pėstininkų ginklus, kurie pristatomi per Egiptą iš Izraelio sovietinių ginklų grobio, geriausiai gi pasilikdamas sau. Išėitis būtų tokie, daugiau aviacijai pavojingi ginklai nuskraidinti lėktuvais. Geriausiai tam tikrą teritoriją Irano, su kuriuo JAV neturi jokių santykių! Be tų ginklų partizanų puolimai iki šiol nesudarė rimtesnio pavojaus sovietų aviacijos bazėms.

Dabartinė tarptautinė situacija neleidžia manyti, kad sovietai turėtų didelio intereso atstatyti Afganistano neutralumą. Ta pati situacija taip pat diktuoja JAV-bėms palaikyti ginklų siuntomis afganistaniečius, lygiai taip pat, kaip sovietai aiškinosi esą ipareigoti padėti Vietnamo komunistams.

JAV KATALIKŲ KONFERENCIJA APIE ĮKALINTUS LIETUVOS KUNIGUS

JAV katalikų konferencijos generalinis sekretorius prel. Danielius Hove pasiuntė laišką JAV Valstybės departamento sekretoriui George Schultz apie lietuvių kunigų Alfonso Svarinsko ir Sigito Tamkevičiaus įkalinimą. 1983 m. gruodžio 27 datotame laiške jis rašo:

"JAV katalikų konferen-

KETURIASDEŠIMT METŲ KAI MIRĖ

LIETUVOS PREZIDENTAS

ANTANAS SMETONA

Prezidentas Antanas Smetona

1944 m. sausio 9 d. lietuvių ir visą pasaulį pasiekė

cijos vardu išreiškiu mūsų gilų ir rimtą rūpestį dviejų Lietuvos kunigų, kun. Alfonso Svarinsko ir kun. Sigito Tamkevičiaus, nuteisimui kalėti.

"Daug Amerikos katalikų yra sujaudinti jų bendratikių negalimybes kituose kraštuose laisvai praktikuoti savo religiją bei apštalavimą. Mažiausiai raginu, kad kun. Svarinskui ir kun. Tamkevičiui būtų duodama amnestija ir kad jiems būtų leidžiama ir sugrįžti į pastoracinį darbą."

JAV katalikų konferencijos tarptautinės teisingumo ir taikos įstaigos naujasis vedėjas kun. William Lewers laišku Lietuvių Katalikų Religinės šalpos vedėjui kun. Kazimierui Pugevičiui pranešė, kad ir kun. Brvan Hehir šiuo reikalu kontaktavo senatorių Percy. Kun. Hehir vadovauja Amerikos episkopato socialinių klausimų ir pasaulinės taikos skyriui. (lie)

liūdna žinia — tą dieną Clevelande įvykusiame gaisre žuvo pirmasis ir paskutinis nepriklausomos Lietuvos prezidentas Antanas Smetona, 60 metų amžiaus, kuris, bolševikams okupavus Lietuvą, pasitraukė į užsienį ir buvo apsigyvenęs Clevelande.

Sausio 12 d. šv. Jono katedroje vysk. Hoban, asistuojant daugybei lietuvių kunigų, atlaikytos gedulinės pamaldos ir velionio kūnas buvo palydėtas į Kalvarijos kapines, o vėliau perkeltas į Knollwood mauzoliejų, o šiuo metu yra Visų Sielų mauzoliejuje, kur palaidota ir jo žmona Sofija.

Šermenyse ir laidotuvsė dalyvavo Lietuvos atstovas min. P. Žadeikis ir gen. konsulai J. Budrys ir P. Daužvardis, o taip pat daug amerikiečių aukštųjų valdžios pareigūnų ir minia lietuvių.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga prieš porą metų iš senų filmų ir paveikslų sukūrė garsinį filmą "Prezidentas Antanas Smetona", kuris dideliu pasisekimu rodomas įvairiose lietuvių kolonijose.

Kremliaus "nematomas žmogus" — Andropovas.

Lietuvių Bendruomenė, ŠALFAS S-ga ir 1983 metų PL sporto žaidynės

Trumpa veiklos analizė ir
darbų apimtis

Pradedant tremtinių gyvenimą Vokietijoje, sportinė darbų užuomazga jau 1946 m. rudenį įgavo tvirtus (tam metui) pagrindus koordinuotai veiklai. Kur tik buvo įmanoma gauti kamuolių ir mažas žemės plotelis, ten krepšinis, futbolas, nors kartais ir nepilnų komantų sudėty, uoliai buvo praktikuojamas. Sportininkai savo iniciatyva patys susiorganizavo, stipriai reišėsi kitų tautybių ir vietos vokiečių tarpe, daugumoje turėjo gerą vardą. Nuolatiniai mėginimai suartėti su tuometine Tremtinių Bendruomene ir prašymas paramos, deja, buvo gana šaltas, nes fizinio lavinimo ir sporto vaidmuo nebuvo suprastas.

To meto vienas visuomeninkas, tikrai darbštus ir nusipelnęs asmuo, sportininkams pasiūlė eiti į daržovių sodelius ir ravėti piktžoles, prižiūrėti salotus, morkas ir "cibulius". Tai sveika ir praktiška sportinė veikla. Gustaitiškai atsakant, skambėtų taip: "Iš kopustų ir burokų rekordų neišvirs nesuprantant sporto vaidmens, atsilikėliu pavirsi."

Su panašiomis nuotaikomis, skaitant mūsų iškiliuosius veikėjus, atsiradome JAV žemėje. Su mažais uždelsimais, kaip darbų ir pastogės ieškojimas, jau 1952 m. sudarome išrenkame naują sporto vadovybę, o pirmosios didesnės žaidynės buvo prarastos Toronte 1951 m. spalio 28 d. Pamažu buvo grindžiama tvirtesni pamatai pilnesnei veiklai.

Nuolatinis užuominos sąjungos suvažiavimuose, keletas straipsnių spaudoje, dėl suartėjimo ir bendrų uždavinių nustatymo su Lietuvių Bendruomene, liečiančių platesnius išieivijos, o ypač prieauglio sporto klausimus, buvo vilkinama. Abi pusės, t. y. ŠALFAS ir Lietuvių Bendruomenė, nerodė gyvesnės iniciatyvos.

Pirmieji žingsniai po
dešimtmečio

Veik pilnas dešimtmetis buvo praėjęs nuo I-jų užjūry žaidynių, kai 1971 m. I. 23-24 d.d. metiniame sąjungos sporto atstovų suvažiavime Detroite, garbingo atminimo veikėjui St. Barzdukui vadovaujant Pasaulio Lietuvių Bendruomenei ir keletai šios srities veikėjų, pedagogų ir kultūrininkų, buvo prarastos 2 dienų svarstybos fizinio lavinimo ir sporto klausimais.

Nemažai gražių pasisaky-

BR. KETURAKIS

mų, tik dalino pritarimo iš Lietuvių Bendruomenės, ryšy su sporto pamokų įvedimu į lituanistines mokyklas, nes tam nėra laiko, konkrečių pasekmių nebuvo.

Ateina ir praeina 7-ni liesieji metai, kai 1978 m. laike Pasaulio Lietuvių Dienų Toronte, ŠALFAS S-gos pastangos būti PL Bendruomenės nariu, dėl balsavimo kvorumo ar konstitucijos punktu, buvo atmesta. Greit po to, berods, 1978 m. rugsėjo mėn. 29 d. įvyko pasitarimai tarp ŠALFAS Sąjungos pirmininko Pr. Bernecko, Chicagos esančių kelių sporto darbuotojų ir PL Bendruomenės pirmininko bei jo pavaduotojo, išsiaiškinimui pasklidusios nuomonės ar gandų, būk tai PL Bendruomenė sporto klausimais nesirūpina ir ŠALFAS S-gą nevertina. V. Kamantas reziumuodamas to pasitarimo svarbesnius punktus pabrėžė: "PLB-nė rėmė, remia ir remis ŠALFAS S-gą, lygai ir Australijos sporto sąjungą — ALFAS". Nuogastauti nebuvo pagrindo, nes pasakyta tvirtai ir aiškiai. Visi išsiskirtė pakelta nuotaika. Bet kaip šis suartėjimas turi būti praktiškai vykdomas ir kaip abi šalys supranta bei vertina sporto paskirtį išieivijoje, nesiaiškinta. Po vienerių metų, 1979 m. Hamiltone X. 20-21 d.d. p. Kamantas ir PL Bendruomenės sporto vadovas Z. Žiupsnys ir ŠALFAS S-gos pirmininkas Pr. Berneckas vėl susirenka pasitarimui. Abi pusės savo samprotavimus išdėsto b-se punktuose.

Praktiškai, išskyrus sportininkų išvyką į Australiją, daugiau nieko nenuveikta. Toliau seka 1981 m. PL B-nės veiksmų konferencija Dainavoje (IV. 11-12 dienomis) su sporto sekcijos pasiūlytomis rezoliucijomis ir praktine darbo pradžia, nepajudėjo. ŠALFAS S-gos centro valdybos pakartotini raginimai ir prašymai, sąryšy su numatytais užmojais, ligi šiandien neatšakoti. Tais pat metais X. 12. JAV Lietuvių Bendruomenei minint 30-metį Detroite, 5 min. duotame pranešime prašyta, o vėliau priimta rezoliucija, kad išieivijos sveikatingumas ir lituanistinių mokyklų fizinis lavinimas, nors 30-45 min. į savaitę būtų sustiprintas.

Tai pagrindiniai ir istoriniai metmenys abiejų šalių PL Bendruomenės ir FALFAS S-gos). Tiesa, jau nuo seniau, gal koks dešimtmetis, kai prie JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės

valdybų yra skiriami ar pasirenkami sporto vadovai, turintieji balsavimo teisę, atseit, šios srities reprezentantai. Gaila, kad jie neturi savo planų, nes patys nesudaro, o iš sąjungos negauna, taigi praktiškame gyvenime jokios naudos neduoda. Lietuvių Bendruomenė gi, iš savo pusės irgi neturi plano ir jo vykdytojų, kuris apimtų išieivijos vispusišką sveikatingumo programą visiems tiems, kurie sporto klubams nepriklauso, varžybomis nesidomi, bet nori ir privalo žinoti, kaip pratęsti gyvenimą išlaikant geresnį sveikatos laipsnį, būti naudingesniu sau ir savo tautai. Čia ir glūdi esminė paskirtis ir ilgamečio mūsų nesubrendimo laipsnis, išieivijos sveikatos sustiprinime, bei prieauglio pilname išugdytume. Negalvokime ir nedarykime klaidos, kuri smarkiai žaloja mūsų jaunųjų išsivystymą, kad, va, jie gauna visa tai Kanados ir JAV krašto mokyklose. Čia įsakmiai pabrėžiū, o tam, netrukus tikrą ir pilną dokumentinę medžiagą paskelbsiu, kad JAV 1950 m. įvesta (šalia mokyklos programos) fizinio lavinimo, taip vadinama prezidentinė programa (Eisenhowerio metais), smarkiai atsilikusi ir dabar atidžiai taisoma. Taigi mūsų fizinio lavinimo lygis ir prieauglio pajėgumas tikrai dar menkesnis negu daugumas amerikiečių mokinių.

Kas gi naujo praėjusio PL Sporto žaidynėse?

★

Nesigilinant į nuodugnesnį nagrinėjimą, kurio paskirtas sritis dalinai aptarsime, reikia pasakyti, kad planuota programa pilnai prarasta. Ledo ritulio žaidimai, slidžių rungtys, golfas, lauko ir stalo tenisas, futbolas ir šaudymas, kiek žinome, praėjo gana sklandžiai, su mažais pravedimo trūkumais (per daug rungtynių 1 d. laikotarpį ritulininkams) ar gamtos sąlygomis. Atrodytų, kad pagrindinis veiksmas išpildytas. Tikrenybėje taip. Bet dalyvių išsiauklėjimas sportiniu ir tautiniu požiūriu, kuriuos teko matyti ir stebėti krepšinio ir tinklinio rungtynėse, iškilmingo atidarymo — parado metu, nevaidinant visų matytų nuotykių ir elgsenos, labai liūdnas ir skubiai taisytinas.

Jeigu Lietuvos himnas, tautinė vėliava ir lietuviškas žodis, nors ir retais atvejais naudojamas, neranda pagarbos, tai žiaurios tikrovės laipsnis lietuviškumo bare. Kasdien šiukšlė-

■ Iš kitos pusės

Skaitau ir netikiu savo akim... šį kartą NAUJIENŲ gruodžio 20 d. vedamąjį apie pasitarimą tarp VLIKO ir Bendruomenės:

"Nežinome ar gruodžio 17-toji diena buvo parinkta sąmoningai, ar apie ją visai negalvota. 1926 m. gruodžio 17 d. premjero Mykolo Sleževičiaus vyriausybė buvo nuversta... Galimas daiktas, kad gruodžio 17-tąją pasirinkusieji nieko apie demokratinės santvarkos panaikinimą nežinojo, o jeigu ir buvo girdėję, tai pamiršo... Jei nebūtų gruodžio 17-os perversmo, tai vargu turėtumėm nesusipratimus, kilusios tarp VLIKO ir JAV Lietuvių Bendruomenės."

Atrodo kad redaktorius M. Gudelis, nukeliavęs į senus laikus, pamiršo, kurioje pusėje dabar jis stovi abiejų institucijų ginčiuose. Mat, svarbiausias argumentas už Bendruomenės pirmumą yra jos organų demokratiškas rinkimas. Tuo tarpu VLIKą galima būtų lyginti su ta, anot Gudelio — karininkų grupele, kuri pasišovė tautą išgelbėti be rinkimų!

Matyt ir Gudelis apsižiūrėjo, kad ne kažin ką parašė, nes nurodė dar kitą kliūtį, šalia gruodžio 17-os perversmo, bendrai kalbai tarp veiksmų:

"Jeigu Bendruomenės atstovai būtų Amerikoje mokėję savo organizacijai PASIGAMINTI pinigų, tai jie būtų radę bendrą kalbą."

Išsina, kad pinigų pasigaminimas yra svarbiau už demokratišką santvarką... Bet nėra blogio, kuris neišieitų į gerą. Besitariant dėl bendros kalbos M. Gudelis davė papildomą mįslę: kaip gruodžio 17 d. pasėkas pratęsti iki šių dienų. Tam reikalui pagal nusistovėjusią tvarką reikėtų sudaryti specialią komisiją, kuri paskirtų premiją už geriausią veikalą tema: "1926 m. gruodžio 17 d. perversmas ir veiksniai Amerikoje po 57 metų". Visi ginčai būtų 'atšviežinti' ir tuo pačiu — įdomesni. (vml)

mis palengtos mažos tribūnelės, kuriose ilsėjosi žaidėjai, mažos grupelės žiūrovų su nuostaba buvo matomos. Paskirių (mano stebėtų ir sudraustų) dalyvių rūkymas ir net viešnių australiečių tuoj po žaidimo ar pertraukos metu viduryje salės, kur žaidimai vyksta, tai jau tiesiog pasibaisėtinas elgesys. Kur gi tie sporto klubų vadovai ir kaip jie mokė savuosius elgtis, tokio garbingo vardo žaidynėse?!

Lengvaatletų ir plaukikų pajėgumas, lyginant su 1978 m. PL žaidynėmis Toronte, kritęs. Atminkime, gi, kad tai 5-metis nuo 1978, reiškia gan ilgą pasiruošimo kelią visiems: tie kurie tada buvo silpnėsni ir tie, kurie prieš du-tris metus pradėjo. Aiškumo deliai, nevaidinant rezultatų, reikia priminti ir su tikra pagarba tai mūsų anuometinei Clevelando mergaitei — Ritai Čyvaitei, šiose žaidynėse būtų atitekę veik visi medaliai I-jų vietų. O jos rezultatai buvo 1971-1972 m., tai geras dešimtmetis su kaupu atgal. Kur gi mūsų

siškės šių dienų?! Tas pat ir su vyrais; vienintelė išimtis Kinderio bėgimai (800, 1500, 5000 ir 10,000 metrų), o visi kiti duomenys žymiai prastesni už atsiųstus čia JAV krašte, 1958-1962 m.

Asmeniškai teko lengvojoje atletikoje abi dienas teisėjauti, taigi nuo pradžios ligi paskutinės rungties viską mačiau ir pasizymėjau.

Tokio pasiruošimo "sportininkais", imu tikrai tą žodį į kabutes, nes neatitinka nei 100 jo vertės (žodžio) į jokiais rungtynes vežti ar siųsti nederą. Ką gi kalbėti apie PL sporto žaidynes ir jų vaidmenį?! Pagrindinė ir vienintelė išvada būtų tokia: visomis išgalėmis ir sutelktomis jėgomis auklėkime, ugdykime ir kasdien tautinę sąmonę brandinkime sportinio jaunimo tarpe! Lietuvos jaunimo atšaukimas į mus, nemažas skaičius pasaulinių ir tarpautinių pergalių, mūsų išieivijos paskirtis, atsakomybė prieš kenčiančią tautą, įpareigoja būti tikrais Lietuvos vaikais.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYKS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscrip-
tion per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

MŪSŲ VALIA BŪTI LAISVAIS IR NEPRIKLAUSOMAIS

Lietuvos atstovo Wa-
shingtone dr. S. A.
Bačkio žodis į Lietuvą
per Amerikos Balsą
Naujųjų 1984 Metų
proga.

Brangūs tautiečiai,

Brangios tautietės,

Naujųjų Metų proga nuo-
širdžiai sveikinu Jus visus
pavergtos tėvynės brolius
ir seseris Lietuvos Diploma-
tinės Tarnybos ir Lietuvos
Pasiuntinybės Washingtone
vardu. Liūdna, kad šiemet
Naujųjų Metų proga nebe-
girdėsite Lietuvos Diploma-
tijos šefo Ministro Stasio
Lozoraičio sveikinimo, nes
netikėtai jis mirė Kūčių ry-
tą. Lietuvos Diplomatine ir
Konsularinė Tarnyba, visa
lietuvų išeivija su gilia pa-
garba jį minime. Nuo pat
Lietuvos okupacijos prad-
žios, 1940. VI. 15 d., mi-
nistras Lozoraitis energin-
gai rūpinosi Lietuvos nepri-
klausomybės atgavimu ir
tuo reikalu darė žygių, siek-
damas, kad tarptautinėje
plotmėje nebūtų pripažinta
Lietuvos okupacija ir būtų
išlaikytas užsienyje liku-
sios Lietuvos Diplomatinės
Tarnybos vieningumas bei
tęstinumas ir kad Lietuvos
atstovavimas liktų LDŠ ir
LDT narių rankose. Po jo
mirties LDT tęs tokioje pat
dvasioje savo veiklą Lietu-
vos nepriklausomybės ir
laisvės byloje, siekdama,
kad Lietuvos valstybės
tarptautinis pripažinimas
būtų išlaikytas, kaip Lietu-
vos okupacijos nepripažini-
mo įrodymas.

Sutikdami Naujuosius
Metus su dėkingumu prisi-
mename, kad 1983 metais
JAV prezidentas keliais at-
vejais priminė atskirai Lie-
tuvos okupacijos nepripažini-
mą ir lietuvių tautos pa-
dėtį ir kelis kartus tai pa-
reiškė Lietuvos, Latvijos ir
Estijos atžvilgiu. JAV pre-
zidento Reagan pareiški-
mas, kad JAV patvirtina
pripažinimą Estijos, Latvi-
jos ir Lietuvos nepriklauso-

mybės buvo praneštas 1983
m. liepos 29 d. Jungtinių
Tautų Organizacijos na-
riams.

Lietuvos privartinė in-
korporacija į Sovietų Są-
jungą ir lietuvių persekioji-
mai krašte nuolat buvo mi-
nimi JAV Kongrese, spau-
doje. Tai vyko ne tik Wa-
shingtone, bet ir tarptauti-
niuose forumuose Madride
Europos Saugumo ir Koope-
ravimo konferencijoje, Stras-
burge Europos Parlamente,
New Yorke, J. T. Organiza-
cijos forume, kur Visumos
Susirinkimo 38-sios sesijos:
metu III-me Komiteje Ame-
rikos atstovas kalbėjo apie
Baltijos valstybes ir lais-
vo apsisprendimo teisę, že-
nevoje, J. T. Žmogaus Tei-
sių Komisijoje, kur JAV
atstovas pabrėžė, kad "JAV
nėra pamiršusios Baltijos
valstybių padėties." JAV,
Europoje 1983 metais daž-
niau negu anksčiau buvo
minimi Sovietų Sąjungos
nusikaltimai Lietuvoje jos
tarptautiniams pasižadėji-
mams. Įvairių kraštų parla-
mentarai, o r g a nizacijos,
spauda, katalikų vyskupai
smerkė persekiojimus Lie-
tuvoje ir reiškė protestus
dėl kunigų nuteisimo, rei-
kalaudami jų paleidimo į
laisvę.

JAV prezidentas Reagan
1983. XII. 9 d. Teisių Rin-
kinio Dienos, Žmogaus Tei-
sių Dienos ir Savaitės Pro-
klamacijoje, minėdamas nu-
sižengimus žmogaus tei-
sėms pareiškė, kad "... So-
vietų Sąjungoje, pavyzdžiui
prakilnieji vyrai ir moterys
siekią, kad būtų puoselėja-
ma pagarba žmogaus tei-
sėms, dažnai yra apšaukia-
mi protiniais ligoniais ir
valdžios uždaromi į psichi-
atrinės institucijas... Per
visą Rytų Europą ir Balti-
jos valstybes darbininkų
teisės ir kitos pagrindinės
žmogaus teisės, kaip žodžio,
susirinkimų, religijos laisvė
ir laisvo apsisprendimo tei-
sė yra paneigtos." Pasira-
šydamas Proklamaciją pre-

Remkime ir dalyvaukime lietuvių tautinių šokių šventėje

A. JUODVALKIS

Išeivijos lietuviai išmoko
ir sugeba suruošti didelius
renginius, į kuriuos įjungia-
mos tūkstantinės masės
programos atlikėjų ir daly-
vių. Praėjusiais metais sėk-
mingai praėjo Antrosios
pasaulio lietuvių dienos, su-
traukusios į Chicagą ma-
ses lietuvių iš viso laisvojo
pasaulio. Šiais metais JAV
ir Kanados LB-nės su L. T.
šokių institutu, ruošia sep-
tintąją lietuvių tautinių šo-
kių šventę. Šventė įvyks š.

zidentas Reagan nurodė
"... paaštrėjimą represijų
prieš tautines ir religines
grupes Sovietų Sąjungoje,
įskaitant žydus, baltistus,
Lietuvos katalikus". Šia
proga paminėtina, kad Va-
tikano radijas 1983 m. ba-
landžio mėnesį perdavė Po-
piežiaus Jono Pauliaus II-jo
maldą, kuria jis prašė, kad
"Lietuvių tauta turėtų ga-
limybės išpažinti savo tikė-
jimą visiškoje laisvėje."

Išeivijos lietuviai ener-
gingai 1983 m. veikė, kad
tarptautinėje plotmėje bū-
tų iškelti Sovietų Sąjun-
gos nusikaltimai Pasauli-
nės Žmogaus Teisių Dekla-
racijos ir Helsinkio Baigia-
mojo Akto bei kitų Sovietų
Sąjungos pasirašytų tarp-
tautinių užsilaikavimų
nuostatams. Laimėti dides-
ni atsiekimai šioje srityje
stiprina lietuvių veikėjų
ryžtą energingai veikti ir
ateityje, norint padėti pa-
vergtai lietuvių tautai, kad
ne tik pagrindinės žmogaus
teisės ir laisvės būtų oku-
pantų gerbiamos, bet ir
Lietuvai nepriklausomybė
ir laisvė grąžinta. Ta pro-
ga prisimintinas Prancūzi-
jos Užsienių reikalų minis-
tro Claude Cheysson pareiš-
kimas, paskelbtas TIME sa-
vaitraštyje, būtent: "... Su
mūsų istoriniais ryšiais su
Rytų Europa ir su mūsų
jaturumu dėl neteisingo kon-
tinento padalinimo, mes eu-
ropiečiai turime vilties, kad
Sovietų Sąjunga pamažu
ras būdą priimti laisvo apsi-
sprendimo teisę ir pagerbti
pagrindines žmogaus teises
jos kontroliuojamose srity-
se." Tokie pareiškimai su-
stiprina mus Lietuvos lais-
vės byloje.

Mūsų valia būti laisvais
ir nepriklausomais ir mūsų
veikla tuo tikslu susilaukia
vis daugiau paramos Vaka-
rų pasaulyje.

Brangūs broliai ir bran-
gios seserys, Naujiesiems
Metams prasidedant linkiu
jums geriausios sėkmės as-
meniškame gyvenime, spin-
duliuojančiu vieningu ryžtu
rūpintis lietuvių tautos in-
terais, pagrįstais tėvynės
laisvės idėja.

metų liepos 1 d., Richfield,
Ohio, Koliziejuje, prie Cle-
velando. Ruoškimės šioje
šventėje dalyvauti ir iš
anksto rezervuoti vietas.
Bilietai platinimo komisijos
adresas: Valdona Ziedonienė,
18706 Kildeer, Cleve-
land, Ohio 44119, telefonas
216-481-8023.

Kiekvienas didesnis ren-
ginys, reikalingas visų lie-
tuvų paramos aukomis ir
dalyvavimu. Rengiamoje šo-
kių šventėje vietų yra pa-
kankamai, tik pasikvieski-
me kaimynus amerikiečius
bei kitus etnikus. Juo dau-
giau dalyvaus kitų tauty-
bių žmonių ir pamatys mū-
sų spalvinguosius tautinius
šokus, tuo lengviau bus su-
silaukti paramos mūsų kul-
tūriniais ir politiniais sie-
kiams. Šoku ir daina gali-
ma grožėtis ir nemokant
kalbos.

Šiam renginiui įgyvendinti
reikalingos lėšos, kurias
turėtų sudėti mūsų tautie-
čiai įsigydami bilietus ir pa-
remdami didesnėmis ar ma-
žesnėmis aukomis. Negali-
ma norėti, kad šokėjai, au-
kodami laiką pasiruošimui,
dar turėtų dengti kelionių
ir nakvynės išlaidas. Bent
dalį tų išlaidų turėtų pa-
dengti lietuviškoji visuome-
nė ir valdžios įstaigos.

Tautinių šokių šventėje
užsiregistravo 104 šokių
grupės: 48 — studentų, 28
— moksleivių ir 28 — ve-
teranų. Dalyvaus daugiau
kaip 2000 šokėjų. Juos at-
vežti apnakvinti bei pamai-
tinti, reikia nemažos sumos
dolerių. Reikia neužmiršti
Koliziejaus nuomą, chorų,
orkestrų bei administraci-
nes išlaidas. Visą sudėjus
gaunasi 200,000 dol. išlai-
dų suma. Arti pusės šios
sumos tikimasi surinkti už
parduotus bilietus, jei da-
lyvaus bent 9,000 žiūrovų.
Žinoma, tokio didelio lietu-
vių skaičiaus Clevelandas
neturi, nors šventėje daly-
vautų visi. Tikimasi, kad
savo dalyvavimu parems
artimesnių ir tolimesnių gy-
venviečių lietuviai, o taip
pat ir Kanados.

Lėšoms telkti yra suda-
ryta komisija iš Chicagos
aplinkėse gyvenančių lie-
tuvų. Lėšų telkimo komisi-
ją sudaro: pirm. dr. Ferdi-
nandas Kaunas, 1407 So.
49th Ct., Cicero, Ill. 60650,
telef. 1-312-652-1381; vice-
pirm. Karolis Milkovaitis;
sekretorė Aleksandra Li-
kanderienė, Iždininkas K.
Pabedinskas, 7151 So. Cali-
fornia Ave., Chicago, Ill.
60629, tel. 1-312-434-0211;
nariai — M. Marcinkienė,
J. Ivašauskienė, A. Rama-
nauskienė, E. Rogers, K.
Burba, V. Semaška (iš Chi-

PRO ŽIŪRONĄ

TARYTUM pagal dug-
ną siaučianti sūkurinė sro-
vė, premijų klausimo tema
vis nesulaikoma veržiasi į
paviršių. Jau nekalbant
apie tai, kad privačiai dis-
kutuojama daug plačiau ir
giliau. Iš tikro, turbūt, rei-
kėtų vadinti tai ne premi-
jų, bet aukų-išlaidų klau-
simu.

Nors šimtą tūkstantinės
sumos aukomis sukėlimas
nebėra naujiena, dideliai
daliai aukotojų tai yra fan-
tastiška suma. O kai ren-
giniui surinkus 100,000 su-
viršumi iš tų pačių aukų
pateisinamas 'VIP' priėmi-
mas prabangiam viešbu-
tyje - didėja spraga sąvokų
supratime tarp imančių ir
duodančiųjų. Turbūt ne-
reikės stebėtis, jei į 'sarašą'
nepakliuvusio sauja kita
kartą neatsidarys net ir la-
bai įtikinančiam reikalui.
Ne be to, kad ir pirmumo
klausimas neturi tvirto
pagrindo - tais pačiais me-
tais vykusiai jubiliejinėi
jaunimo organizacijos sto-
vyklai parama berods ne-
daug ką toliau tepažengė
nuo pažadų...

Dūmus gal padėtų iš-
sklaidyti ir kiek aiškesnė
atskaitomybė. Pavyzdžiui
galėtų būti - palyginti jau-
nas ir dar neperdaug tur-
tingas - Skautijos fondas,
kur aiškiai skiriamos aukos
ir jų skirstymas nuo admi-
nistracijos bei kitų su juo
susijusių reikalų atskaito-
mybės.

Ir jeigu tikrai visi dirba-
me vienam tikslui, prieš
akis teturėtų būti užsibrėž-
to tikslo tinkamiausias at-
likimas, o ne partijos ar
paskiri žmonės. Įvertinant
pastangas pagal pajėgu-
mą. Nereikalaujant dau-
giau negu pakeliama. Ir
džiaugiantis kiekvienu grū-
du krantinčiu aruodan. Ir
... nevertinant savo laiko
daugiau negu kito...

Telieka įvertinimai! Te-
būnie pripažinimai! Visa
tai reikalinga. Bet raski-
me tam kitą formą, vieto-
je surinktųjų aukų išdali-
nimo.

O gal praverstų ir visų
tarybų savokos tikslus išsi-
aiškinimas, kad asmeninės
ambicijos ir reprezentacija
nenuvertėtų priimtų parei-
gų bei darbo užmojų.
Brėžt ir išlaikyti aiškia dar-
bo liniją turėtų būti cent-
rinės vadovybės užduotis,
nesibijant palikti akcenta-
vimą platesnei iniciatyvai,
kuo daugiau įtraukiant į
atsakingą darbą.

Ego

cagos), V. Staškus, G. Ku-
dukienė, Br. Nainys, B. Ve-
degienė, R. Degutienė ir V.
Ziedonienė (iš Clevelando).

(Nukelta į 4 psl.)

AUKOS LITUANISTIKOS KATEDRAI

Aukos gautos
1983 m. lapkričio mėnesį:

Po \$1,000.00: dr. D. ir Elena Giedraičiai, South Elgin, IL; Balys ir Dalia Macialai, Ormond Beach, FL; Prisikėlimo parapijos taryba, Toronto, Canada; a.a. dėdės kun. Feliksas Sragio ir a.a. tėvo Marceliaus Sragio atminimui — Darija Sragytė Viskantienė, Victoria, Canada.

\$600.00: drs. Vacys ir Augustas Šauliai, Chicago, IL (viso \$1,000.00).

Po \$500.00: a.a. vyro Pijaus Bielskaus atminimui — Genovaitė Bielskienė, Lighthouse Point, FL; Antanas Juknevičius, Miami, FL; Kanados Lietuvių Bendruomenė (kanadiškais doleriais); Lithuanian Women's Club of Schuylkill County, Frackville, PA; Vytautas ir Branislava Vaičiuliai, Woodhaven, NY.

\$400.00: B. J. Žvinakis, Albuquerque, NM.

\$360.00: a.a. Justino Gečiausko atminimui — JAV LB Philadelphia apylinkė.

Po \$300.00: Aloyzas ir Regina Balsiai, New York, NY; Henrikas Čepas, So. Boston, MA; Elena Damijonaitienė, Riviera Beach, FL; a.a. Juozo Ambrazevičiaus ir a.a. dr. Antano Salio atminimui — Antanas Maziulis, So. Boston, MA (viso \$500.00).

REMKIME IR DALYVAUKIME...

(Atkelta iš 3 psl.)

Kanadai atstovas — vicepirm. J. Krištolaitis, Box 446, Waterdown, Ont. L0R 2H0, Canada, telef. 1-416-689-733.

Kaip matome, lėšoms telkti komisija yra plačios apimties, bet ir jų darbas bus nelengvas, nes turi sukelti 100,000 dol., o tai nemažas įsipareigojimas.

Lėšoms telkti komiteto posėdis, kartu su spaudos bei radijo atstovais, įvyko š. m. sausio 4 d. Jaunimo Centro kavinėje, Chicagoje. Dalyvavo komiteto nariai ir spaudos bei radijo bendradarbiai, viso 14 asmenų. Informaciniam posėdžiui pirmininkavo dr. F. Kaunas.

Aukotojai skirstomi į grupes:

mecenatai — paaukoję 400 dol. ir daugiau, gauna 2 bilietus į visus renginius;

rėmėjai — paukoję 200 dol. ir daugiau, gauna 1 bilietą į visus renginius;

aukotojai — davę mažiau 200 dolerių.

Visi bus skelbiami VII-tosios lietuvių tautinių šokių šventės leidinyje. Visos aukos nurašomos nuo federalinių mokesčių.

Laiko liko nedaug ir yra paskutinis metas susiplanuoti atostogas ir dalyvauti šventėje. Lėšoms telkti komitetas prašo visus lietuvius paremti rengėjų pastangas ir savo auka prisidėti prie šokių šventės įvykdymo. Nepalikime rengėjų, lėšų telkėjų ir kitų talkininkų vieni, bet junkimės savo darbu ir skatiku prie geresnio ir sėkmingesnio šventės įvykdymo.

Vieni rengėjai nieko negalės padaryti, jei visi neparemsime jų pastangų.

Po \$250.00: a.a. Jono Rugieniaus atminimui — Vacys ir Danutė Melinauskai (\$100.00), Lucija Puskepalaitienė (\$100.00) ir Petras ir Ona Griškėliai (\$50.00).

Po \$200.00: dr. Kazys ir Marija Almėnai, College Park, MD; J. Arstikaitis, Brampton, Canada (kanadiškais doleriais); Bronius Juodelis, Downers Grove, IL (viso \$300.00); Leonas ir Petronėlė Veronika Krasauskienė, Surfside, FL; Lietuvių Moterų Federacijos Chicago klubas; Simas ir Ona Pauliai, Chicago, IL.

\$125.00: Gražina Jasinskienė, So. Pasadena, FL.

Po \$100.00: a.a. sūnaus Vytauto Bagdanavičiaus atminimui — Vaclova Bagdanavičienė, Lemont, IL; Amalija Banėnienė, Putnam, CT; Julia Buren, Bowie, MD; Detroito Lietuvių Kultūros klubas; dr. A. Gamziukas, Buffalo, NY; Ona ir Petras Laniai, Elizabeth, NJ; Lietuvių Gydytojų draugijos New York skyrius; Anelė Lukoševičiūtė, Grand Rapids, MI (viso \$200.00); dr. Bronius Mikonis, Boston, MA; Elvyra Narutienė, Chicago, IL; Balys ir Emilija Pakštai, Chicago, IL; Jonas ir Veronika Pleškai, St. Petersburg Beach, FL; Vacius Prižgintas, Hollywood, CA (viso \$300.00); D. Ralys, Missisquoi, Canada; Pranas Stankus, Hartford, CT; Genė Stapulionienė, Surfside, FL; Simas ir Elena Velbasiai, St. Petersburg, FL.

\$95.00: Petras ir Sheila Rudgaliai, Kenmore, NY.

\$70.00: Buffalo Lietuvių klubas.

Po \$50.00: Feliksas Andriūnas, Wyncote, PA; Teresė Bakšinskaitė, Gulfport, FL; Edward ir Irena Boreisha, Chicago, IL; Ieva Bylienė, Rahway, NJ; Stasys Dada, Sun City, CA; Aldona Griškienė, Chicago, IL (viso \$100.00); Ipolitas ir Valerija Jokšai, Miami, FL; Adelė Jonikienė, Gulfport, FL; LKVS Ramovė, Hartford, CT; Ramojus ir Janina Mozoliauskai, Lemont, IL; Vita Simonaitis, Richmond Hill, NY; Marytė Antanitis Shalnis, Woodhaven, NY; dr. John Stanievich, Snyder, NY; J.A. Starinskas, Dorchester, MA; Jonas ir Konstancija Strazdai, Sunny Hills, FL.

\$40.00: Miami Lietuvių klubas (viso \$140.00).

Po \$25.00: Stasys Augonis, So. Boston, MA; Edmundas ir Anastazija Binkiai, Plymouth Meeting, PA; Ina Bertulytė Bray, Seattle, WA; Juozas ir Aldona Dačiai, Norwood, MA; Kazimieras ir Elena Druskiai, Palos Park, IL; Sniėga Jurkšytė, Philadelphia, PA; J. Kiaušas, Harrison, NJ; Putinas ir Aniliora Masalaičiai, Wayne, PA (viso \$50.00); Jonas Musteikis, Rochester, NY; Petras Navazelskis, Westwood, MA; Kazimieras Sapetka, Waterbury, CT; Bronė Simukėnaitė, Grand Rapids, MI (viso \$75.00); Felicija Simukėnaitė, Grand Rapids, MI (viso \$75.00); A. Suopienė, Chicago, IL; Algis ir Kleopatra Vasiai, Radnor, PA; Anthony ir Helen Yakaitis, Franklin Square, NY.

Po \$20.00: J. Badauskas, Chicago, IL; Antanas Bakšys, Hartford, CT; G. ir D. Dragūnai, Philadelphia, PA; Vytautas Galinis, Richmond Hill, NY; Rimas ir Dalia Jakai, Norristown, PA; Jonas Janušauskas, W. Hartford, CT; Liuda Kulikauskas, S. Ozone Park, NY; Almis Kuolas, Duxbury, MA; A. Litvinas, Chicago, IL; Al Marcel, Howard Beach, NY; Juozas ir Ona Maurukai, Miami, FL; S. ir J. Melnikai, Philadelphia, PO; O. ir K. Pliuškoniai, Huntington Valley, PA; Pranas Račkauskas, Dorchester, MA; Algimantas ir Lionė Simonaičiai, Hartford, CT; Arūnas Simonaitis, Richmond Hill, NY; B. Sodaitienė, Chicago, IL; I. Vaičieliūnas, Chicago, IL; Stasys ir Leokadija Vilinskai, Windsor, CT (viso \$220.00); Charles ir Aušra Zerr, Glenside, PA.

Po \$15.00: Antanas ir Akvilina Musteikiai, Buffalo, NY; Julius ir Marija Slavėnai, Buffalo, NY.

Po \$10.00: Algis ir Gloria Adomkaičiai, Milton, MA; B.

Andriūnas, Chicago, IL; Gražina Bakšienė, So. Boston, MA; A. Barvydis, Chicago, IL; A. Beinarauskas, Chicago, IL; Algis Čepulis, Philadelphia, PA; R. ir R. Česonai, Ramsey, NJ; J. ir A. Dantai, Jenintown, PA; Benediktas Dapkus, Farmington, CT; Jonas Dapkus, Hartford, CT; Antanas Gailiusis, Philadelphia, PA; Juozas Grinius, Wethersfield, CT; M. ir M. Janavičiai, Chicago, IL; Vytautas ir Vanda Jankai, Delran, NJ; Lionginas ir Rasa Kapeckai, Hartford, CT; J. ir S. Kelečiai, Chicago, IL; Pranas ir Levosė Kriščiokačiai, W. Hartford, CT; Adelė Kriščiūnaitė, Grand Rapids, MI; Antanas Kuprys, Hartford, CT; Justina Leonavičienė, Chicago, IL; Mary Ann Lepera, Plymouth Meeting, PA; S. Maliorienė, Chicago, IL; Adolfas ir Marija Maslauskai, Hartford, CT; Ramutė Matutis, Seattle, WA; A. Mazalskis, Chicago, IL; V. Mikutis, Chicago, IL; J. Miškevičius, Chicago, IL; G. ir R. Mironai, Philadelphia, PA; Jonas Morkūnas, Philadelphia, PA; Jonas ir Stefanija Narbutai, Miami, FL; V. Navickas, Chicago, IL; Mrs. William Nemmer, Tonawanda, NY; Vaclovas Nenortas, Hartford, CT; Antanas Peštonis, Philadelphia, PA; Benediktas Račkaitis, Hartford, CT; Stasys ir Angelė Račiai, Milton, MA; J. Razmukas, Chicago, IL; B. Sedleckas, Chicago, IL; Kostas ir Sofija Šeputai, Miami, FL; p.p. Sergaudžiai, Miami, FL; Petras ir Izabelė Simanauskai, Hartford, CT; J. Skvarčienė, Chicago, IL; Pranas ir Salomėja Špakauskai, E. Hartford, CT; J. Starinskas, Belmont, MA; V. ir J. Starkai, Philadelphia, PA; Julia Bikinaitė Steele, Seattle, WA; Vyt. Suopys, Philadelphia, PA; S. Viščiuvienė, Chicago, IL.

\$6.00: A. Kučas, Chicago, IL.

Po \$5.00: A. Augulis, Chicago, IL; Adomas Brakas, Buffalo, NY; p. Dubrauskienė, Miami, FL; A. Gritėnas, Chicago, IL; Theodora Halam, Seattle, WA; Jurgis X, Chicago, IL; Stasys Kežutis, Buffalo, NY; Paulius ir Alytė Leonai, Miami, FL; A. Povilavičius, Arlington, MA; S. Razgaitis, Chicago, IL; K. Sakalienė, Miami, FL; Aurelija Stongvilaitė, Miami, FL; J. Štūkys, Chicago, IL; O. Urbonienė, Chicago, IL.

\$3.00: Angelė Mičiulytė, Woodland Hills, CA.

Aukų lapkričio mėnesį surinko:

JAV LB Boston apylinkė \$840.00 (viso \$2,126.00); JAV LB Buffalo apylinkė \$295.00; JAV LB Bridgeport, IL, apylinkė \$50.00 (viso \$846.00); JAV LB Cicero apylinkė \$300.00 (viso \$400.00); JAV LB Detroito apylinkė \$1,250.00 (viso \$1,350.00); JAV LB Grand Rapids apylinkė \$200.00 (VISO \$400.00); JAV LB Hartford apylinkė \$340.00 (viso \$1,790.00); JAV LB Miami apylinkė \$760.00 (viso \$860.00); JAV LB New Jersey apylinkė \$300.00 (viso \$400.00); JAV LB Philadelphia apylinkė \$460.00; JAV LB Seattle apylinkė \$50.00; JAV LB St. Petersburg apylinkė \$300.00 (viso \$1,942.00); JAV LB Washington apylinkė \$300.00 (viso \$1,000.00); JAV LB Woodhaven apylinkė \$480.00.

Pagal pasižadėjimus gauta:

\$2,000.00: a.a. Laimos Paulienės ir a.a. Stasio Gasnerio atminimui — dr. Algis ir Vija Pauliai, Elgin, IL \$400.00 (viso \$1,200.00).

\$1,500.00: Rimvydas ir Milda Silbajoriai, Columbus, OH \$150.00 (viso \$900.00).

\$1,000.00: Vytautas ir Gražina Kamantai, Grand Rapids, MI \$30.00 (viso \$805.00).

\$500.00: dr. Nijolė B. Carozza, Baltimore, MD \$200.00 (viso \$300.00).

\$300.00: Petras Lelis, Toronto, Canada \$80.00 (viso \$240.00).

\$140.00: dr. Gintaras Deikis, Wynnewood, PA \$35.00.

Aukos su darbovietės priedu (Matching Funds):

\$2,000.00: Edmundas ir Rūta Kulikauskai, La Palma, CA; Victor G. Mathieu, Bristol, R.I.

\$500.00 dr. Bernardas ir Sigutė Mikrutai, Lake Bluff, IL; Jonas Vasys, Dedham, MA.

\$75.00: Paul Rizauckas, New Britain, CT.

Pagal pasižadėjimus, su darbovietės priedu:

\$3,000.00: Zigmas ir Birutė Viskantai, Rolling Hills Estates, CA (gauta \$1,000.00).

\$500.00: Kęstutis ir Astra Bileriai, Richmond Hill, NY (gauta \$100.00); Regina E. Raubertienė, Atco, NY (gauta \$200.00).

\$200.00: Viktoras Milukas, Plainview, NY (gauta \$300.00).

Visiems aukotojams ir aukų rinkėjams nuoširdžiai dėkojame. Antrajam įmokėjimui, kurio terminas — 1984 rugsėjo 1 d., šiuo metu trūksta \$42,000.00. Čekius ar perlaides prašome rašyti ir siųsti: Lithuanian World Community Foundation, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636.

Lėšų telkimo komitetas,
Jonas Kavaliūnas, pirmininkas.

SLA ESKSURIJA KARIBŲ JŪROJE

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE 1984 metais balandžio-April 29 d. rengia 7 (septynių) dienų ESKSURIJĄ KARIBŲ JŪROS SALOSE.

Ekskursija išplauks iš Miami, Floridos, Norvegų laivu "SKYWARD". Lankysites Meksikos YUCATAN CANCUM ir Conzumel salose. Aplanysite gilią senovės MAYA ir taip pat tropinį resortą KEY WEST.

Kelionė, ištisą savaitę, bus tokia turtinga geografiškai maistu, pramogomis, muzika, šokiais, menu, taip kad spalvingi prisiminimai Jūsų mintyse niekad neišblės.

SLA ekskursijos reikalais užsakant vietas laive, jau dabar prašome susisiekti — kreiptis į AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU, 9727 South Western Avenue, Chicago, Ill. 60643. Tel. (312) 238-9787.

Visi yra kviečiami dalyvauti šioje SUSIVIENIJIMO ESKSURIJOJE.

Kainuos nuo \$1,175.00 iki \$1,275.00. Į tas kainas įeina ir susisiekimas lėktuvu iš bet kurio miesto.

A. A.

DR. ALGIMANTUI KURGONUI

mirus, žmoną FLORENTINĄ ir artimuosius

nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime

Gailutė ir Tadas
Palioniai

Per taip trumpą laikotarpį netekus artimųjų a. a. PAJAUTOS JONYNIENĖS ir a. a. ANTANO JONYNO, mūsų mielai biurtietei

ANTANINAI JONYNIENEI

reiškiame nuoširdžiausią užuojautą

L. D.-K. Birutės Draugijos
Detroito skyrius

A. + A.

JADVYGAI KRISTINAI DARGIENEI

netikėtai mirus, jos vyrui LEONARDUI DARGIUI, dukrai VITAI GIRDVAINIENEI, sūnams GINTARUI, VYDUI ir ALGIMANTUI reiškiame šio skausmo valandoje mūsų draugišką užuojautą

Angelė ir Antanas Kašubai
Ona ir Kostas Žolynai

Florida

KŪRYBA IR MOKSLAS

Genetiniai pakitimai bei defektai

Dr. Danielius Degėsys

Paskutinių kelių metų eigoje, tiek populiarioje tiek mokslinėje spaudoje, buvo gana daug rašyta apie genus. Kas gi yra tie genai?

Genai tai yra specifiniai paveldėjimo faktoriai randami gyvo kūno celėje-ląstelėje. Mums visiems yra žinoma, kad kiekvienas gyvas kūnas yra sudarytas iš paskirų kūno ląstelių. Kiekviena ląstelė turi branduolį. Tame branduolyje randasi labai komplikuota baltyminė medžiaga - molekulė, deoxyribonucleic acid vadinama. Sutrumpintai ji vadinama ir rašoma DNA.

Ši molekulė savo struktūra yra panaši į ziperį-užtrauktuką. Molekulės šonai yra sujungti vidurinėmis jungtimis, kurios laiko molekulės abi puses sujungtas, lygiai taip kaip užtrauktuko jungtys laikosi sukibę užtrauktuką užtrauktus. Tos vidurinės jungtys yra komplikuotos baltyminės medžiagos, kurios susijungusios į grupes sudaro genus. Jose ir glūdi įvairūs paveldėjimo faktoriai. Yra apskaičiuota, kad žmogus turi apie 100,000 genų.

Šiuo metu jau yra atpažinta ir cheminiai išanalizuota apie 800 genų. Bendrai, genų atpažinimas vyksta lėtai. Tik apie 200 genų yra atpažįstama kas metai. Todėl užtruks dar visa eilė metų kol žmogaus visi genai bus atpažinti.

DNA molekulė specialių enzymų įtakoje gali save duplikuoti tai yra pati save atkurti. Enzymų įtakoje ji skyla išilgai, lygiai kaip užtrauktukas prasiskleidžia jį nutraukiant žemyn. Prie taip skylančios molekulės enzymas prijungia prie abiejų skylančių pusių trūkstamas, lygiai tokios pat sudėties kaip kad atskilusios pusės chemines medžiagas, ir tokiu būdu iš vienos molekulės pasidaro dvi, lygiai tokios pat molekulės.

• **Dirvos romano konkursui** gauti dar šie romanai, išsiųsti prie gruodžio 31 d. Aušrinio — Paliūnai, Rūtos — Aušrai auštant.

Į jūry komisiją kviečiami sutiko įeiti rašytojai Balys Auginas ir Vacys Kavaliūnas ir žurnalo Naujoji Viltis redaktorius Aleksas Laikūnas. Komisijos pirminku sutiko būti rašytojas Balys Auginas.

Premijos (2,500 dol.) mėcenatas yra Simas Kašėlionis.

DNA molekulės skilimo atveju genai pasilieka nepakitę. Pati DNA molekulė susiraizgiusi ir apsisukusi apie genus lyg karolių grandinė, sudaro branduolio griaučius. Jeigu ją išraizgytumėm, tai jos ilgis siektų vieną metrą. Bet ji yra tokia maža, kad ją galima matyti tik su elektromagnetiniu mikroskopu. Kūno ląstelei ruošiantis pasidalinti t. y. skilti per pusę, DNA molekulė susitraukia, susitorėja ir suskyla į 46 dalis vadinamas chromozomais. Chromozomai yra didesnės branduolio dalelės, ir yra matomos su standartiniu mikroskopu. Taigi, tuose 46-se chromozomuose ir telpa mūsų visi genai — paveldėjimo faktoriai. 46 chromozomai pagal jų formą yra suskirstomi į grupes ir sunumeruojami.

Jeigu visi chromozomuose esantieji genai yra sveiki ir normalūs, tai chromozomai nerodo jokių išorinių pakitimų. Kai kurių paveldimų ligų atveju, kaip pavyzdžiui mongoloidizmo ligos atveju, chromozomų skaičius pakinta. Kitų ligų atveju pačių chromozomų išvaizda pasikeičia. Todėl studijuojant chromozomų morfologinius pakitimus galima nustatyti ar tas asmuo neturi paveldėjimo defektų. Toks chromozomų tyrimas turi praktiškos reikšmės ir yra praktikuojamas neštumo metu. Nešėja moteris, norinti žinoti ar jos gimdoje esantis vaisius yra normalus ir ar vystosi normaliai, gali jį patikrinti. Tas tyrimas yra vadinamas amniocenteze. Neštumo metu, 3 mėnesiams praėjus, su plona adata ištraukiama apie 10cc gimdos viduje esančio skysčio. Tame skystyje randasi besivystančio embriono celės. Tas celės kultūroje išauginus ir specialiai paruošus padaromas tepinėlis, kurį su standartiniu mikroskopu studijuojant ir nustatoma ar chromozomų išvaizda ir skaičius nėra pakitę. Defektyvių chromozomų atveju neštumas gali būti nutrauktas.

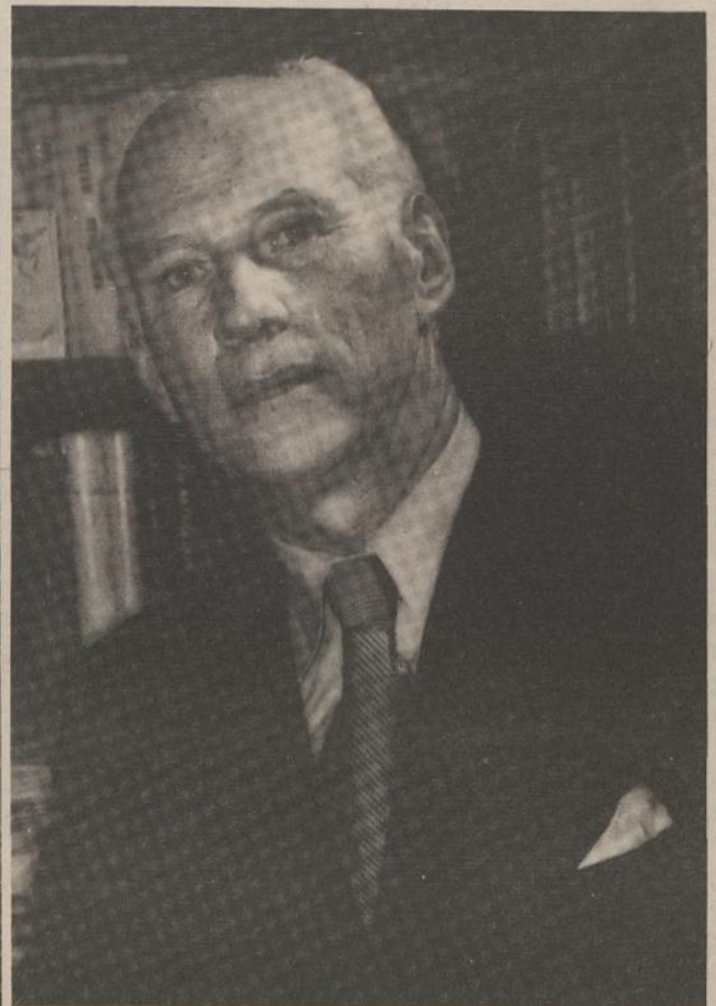
Naudojant standartinį mikroskopą mes galime matyti tik morfologinius, paviršutinius chromozomų pakitimus. Genų pakitimų su standartiniu mikroskopu negalime matyti. Genų tyrimui vartojamas kitokis metodas, būtent, chromozomai specialių enzymų pagalba suskaldomi maždaug į 1000 dalelių kurios paski-

rai būna tikrinamos. Deja, šis metodas dar nėra tiksliai išdirbtas. Yra manoma, kad apie 1990 metus juo naudojantis bus galima smulkiau nustatyti visą eilę genetinių pakitimų bei defektų ir, gal būt, pritaikyti jiems gydymą.

Mūsų aplinkoje esančių kai kurių jaudiklių įtakoje genai keičiasi. Ultrafioletiniai, atomo ir rentgeno spinduliai bei įvairūs nuodai neigiamai veikia į genus. Tokie, jaudiklių įtakoje atsiradę, genų pakitimai sukelia kūno sklaidos sutrikimus, kurie persiduoda iš kartos į kartą. Turint galvoje, kad genai yra cheminės baltyminės medžiagos ir kai kurių genų sudėtis yra žinoma, reikia manyti, kad ateityje bus galima pakeisti defektyvius genus sintetiniai pagamintais sveikais genais. Panašūs tyrimai yra daromi su bakterijomis ir muselėmis. Bakterijos ir muselės greitai veisiasi, todėl per gana trumpą laiką galima stebėti genų pakitimus eilėje generacijų. Praėjusiais metais buvo padarytas gana įdomus tyrimas. Į 6 pelių embrionus buvo suleista mišinys žiurkės augimą reguliuojančių genų. Tų genų įtakoje 6-šios pelės išaugo gana didelės, dvigubai didesnės už normalias peles. Panašūs rezultatai buvo gauti darant bandymus su bakterijomis ir muselėmis.

Yra žmonių, kurie panašioms eksperimentams priešinasi motyvuodami, kad tokių bandymų metu gali išaugti labai piktybinės bakterijos, kurios išsprūdusios iš laboratorijos gali pasklisti po visą pasaulį sudarydamos didelį pavojų žmonėms. Tokie baiminimaisi, bent šiuo metu, atrodo yra be pagrindo. Visos tyrimų laboratorijos yra griežtoje priežiūroje ir prisilaiko griežtų apsaugos priemonių.

Reikia manyti, kad genų manipuliavimas ateityje bus plačiai vartojamas ne tik diagnostikos, bet ir gydymo srityse. Įdomu pastebėti, kad manipuliuojant genus jau dabar galima nustatyti ankstyvą, vos tik prasidėjusią, baltų kraujo kūnelių vėžio ligą-leukemiją. Šis metodas dar yra bandymo stadijoje, bet naudojantis juo jau buvo diagnozuoti keli tokie atsitikimai. Toks diagnostinis metodas yra svarbus vėžio ligų gydyme, nes juo anksčiau yra atpažinta vėžio liga, juo sėkmingesnis yra jos gydymas.

Poetas-rašytojas Stasys Santvaras

Stasys Santvaras

LIETUVA

Daugumas dainių gaudžiai gieda:
Tu maža, mažytė, gal mažiausia! —
O man tai svetima, skaudu ir gėda,
Nes mano sieloj tu didžiulė, didelė, didžiausia! —

Mažytė būdama, nuskurusi pelenė,
Ar tu pasiektumei Juodųjų marių krantą? —
Totoriai, rusai, vokiečiai ir lenkai neišmanė,
Kaip pasivyti,
Kaip sutramdyti Vytį,
Kuris per ugnį, per upes, per kalnus skrenda.

Mažytė būdama, besparnė siela,
Ar dvasios lobių tu prikrautum į kaimynų klėtis? —
Ar tu, kaip motina, įveiktum praradimo gėlą? ..
Tai tavo genijaus sparnai,
Aušrom žerėję amžinai,
Nuo marių ligi marių kilo pergalėm dirvas apsėti!

Mažytė būdama, tik žemės lopinėlis,
Ar tu pakeltum amžių kovas, žudymus, vergiją,
Ar akyse negestų spindintis padangių mėlis? ..
Nei nūdien, nei seniai,
Ak, niekuomet maži nebuvo kankiniai, —
Kaip feniksai, jie pelenuos atgyja! ..

Aplinkui Lietuvą, dainų ir sodų šalį,
Patrakę vanagai be atvangos tebgieda:
Tu maža, mažytė, gal mažiausia! —
O man tai svetima, skaudu ir gėda,
Nes mano sieloj tu didžiulė, didelė, didžiausia! —

(Iš naujos lyrikos knygos BUVIMO PĖDSAKAI)

mas. Taip pat yra manoma, moms ligoms gydyti. Deja, visiems šiems užmojams atsiekti reikia ne tik pinigų, ištvermės ir įtempto darbo, bet ir laiko, kurio negalima nupirkti.

Br. Railos poleminiai ginklai

Bronys Raila pernai ir vėl davė skaitantiesiems net dvi savo žurnalistinių pastangų knygas. Kaip ankstyvesnės, taip ir šios knygos buvo jo gerbėjų entuziastingai sutiktos. Tik ši kartą net ir jo priešai nerado kuo pakaltinti. B. Railos darbai buvo visuotinai užgirti ir jis pats, keliuose miestuose per savo knygų pristatymus, pagerbtas. Ir aš B. Railos straipsnius skaitau pasigardžiuodamas. Todėl šiam jo gerbėjų susižavėjimui ir pagyroms priitariu, bet pats prie viso to nieko negalėčiau pridėti. Pagaliau, pagyrų jam ir nereikia, nes jos jau nieko jo vardo svoriui ir reikšmei neprieda.

Čia norėčiau tik priminti, kad Bronys Raila yra taip pat ir žymiausias lietuvių polemikas. Su kuo jis nesikirto! Nors palaidomis apivaromis ir nevaikštinėjo, bet po lietuviškus politikos ir kultūros laukus bebraidydamas neretai ant kieno nors puoselėjamos gėlytės užmindavo. Tai ir gaudavo pylos — spyrė jam iš dešinės ir iš kairės. Dažnai atsisardavo mėgėjų šiaip sau, be reikalo, vien iš įpročio B. Railai alkūne bakstelti. Tokia jau komentatorių dalia. Tačiau tie išpuoliai B. Railos nenutildė ir neišgąsdino. Atvirkščiai, dažnas B. Railą užkabines gailėjosi su juo į kautynes stojęs. Dėl tų dažnų galynių B. Railą buvo mėgintas apšaukti peštuku, kurio kraujas, anot K. Binkio, prieš reikalauja. Tačiau, tai nebuvo priešų jėškojimas, o vien savigynos veiksmai. B. Raila niekad nelikdavo skolingas — kiekvienam atseikėdavo su kaupu. Nevieną ir perblošdavo. Kito tokio sėkmingo polemiko nesurastum. Visi polemikai griebiasi panašių ginklų, bet B. Railos arsenalas didžiausias ir mokėjimas jais naudotis neprilygstamas. Aišku, tai ką čia vadinu ginklais, galima būtų stilistinėmis priemonėmis vadinti, kurios, kaip jau daugumas pastebėjo, yra virtuozinės ir spalvingos. Tačiau tų stilistinių priemonių aštrumas B. Railos rankose virsta ginklais, nes jos oponentą duria, kerta, o kai kada net nukauna. Apie B. Railos poleminį meistriškumą būtų galima parašyti didoką studiją, bet aš čia pasitenkinčiau vien jo paskutiniąją knygą "Kitokios Lietuvos ilgesys" pakomentavęs. Šioje knygoje B. Raila vartoja mažne visus ginklus, kuriuos naudojo ankstesniuose polemikos straipsniuose. Šiaip jau ši knyga tėra prakalbų per radiją į Lietuvą rinkinys, kuriose komentuojami okupuotos Lietuvos pataikūnų veiksmai. Kadan-

BALYS GRAŽULIS

gi šie komentarai pilni atkirčių, dešifravimų, demaskavimų ir tiesos atskleidimų, kad jie panėsi į aštrią polemiką ir todėl mano reikalui tinka.

Polemika turėtų būti tiesos jėškojimas, tačiau dažnai tėra savosios tiesos gynimas, įrodinėjimas. Taigi, vienaip ar kitaip, reikalas sukasi apie tiesą ir todėl kiekvienam polemikui svarbu patiekti pakankamai faktų savo tiesą įrodyti. Negana to, reikia mokėti ir tuos faktus tinkamai pristatyti, juos patikrinti. Tam reikia turtingo žodyno ir gero stiliaus. Skaitant B. Railos poleminius straipsnius stebina jo faktų ir jų tikrumo įrodymų gausumas. Kai dažnas mūsų spaudoje užtikta ir dėmesį atkreipusi įvyki ar nuomonė paliekame atminčiai galvoje, B. Raila atmintimi nepasitikėdamas užsirašo ir reikalui atėjus susiranda. Todėl jo straipsniai išmarginti citatomis, o citatos ne vien reikiamą nuomonę paremia ar kito nuomonę griaua, bet ir patį straipsnį pagyvina. Be to, jis rašo tokiu lakiu stiliumi, naudoja gausų ir retą žodyną, kad oponentą tiesiog pribloškia, o skaitančiajam kelia pavydą.

Polemikas nesitenkina savosios tiesos įrodymu ar nuomonės apgynimu, jam dar svarbu savo oponentą sutriušinti. Tam tikslui atsiekti dažnai audojama pašaipa, dėl talento stokos, virsta koliojimuisi ar asmens užgauliojimu, bet B. Raila, nors pašaipą dažnai naudoja, bet padarumo ribos sugeba neperžengti. Antai jis į Sovietinės Lietuvos pagyrūnų plepalus taip reaguoja: "Panašiai juokaudami, ir mes kiti galėtume suokti prakalbas, jog liaudžiai atėjo laikas maudytis piene, važinėti sviesto ratuose ir tris kartus per dieną vaišintis jautienos kepsniais. Ko ne ko, o mėsos tai turėtų būti dabar ligi lubų..." Arba tiesiog pavadina "paistalais", "fantamagorija", "šepetijana..." Komentuodamas pataikūnų veiklą pastebi: "revoliucinių kovų ir kompartijos istorijos instituto profesoriai, partilogo R. Šarmaičio vadovaujami, per keturis dešimtmečius leidžia burbulus, kuriais puošiasi lietuvių spauda, triūsia dokumentacijos tyrėjai ir jos gamintojai, o per suvažiavimus migdo klausytojus politbiuro sekretoriai." Ir vėl: "Palaižūniškai kelia klupščiaudami rusybės labui, enciklopedijos redaktoriai deda "svarbią" informaciją, kad prie Vilkaviškio žuvo — ir už ką? — o gi vaduodamas Lietuvą" rau-

donosios armijos seržantas kažin koks Kamzarakovas". Kalbėdamas apie Vytauto Sirijos Giros romaną "Kai neliepsnojo tik vanduo" šaiposi: "Viskas, apie ką Gira girdėjo, tai kad po karo kažkur buvo hitlerinių parsidavėlių ir dar "visoks nepribaigtas gaivalas"...

"Tai iškalbinga paniekos smulkmena, kurios negalėjau neišidėmėti. Mat kai neseniai Gira svečiavosi Amerikoje, o po metų dar ir naująją žmoną atsiuntė, tai jie čia buvo priimti ir daugiausia bendravo kaip tik su tais dabar Amerikoje atsidurusiais "visokiais nepribaigtais gaivalais". Maža to, turistai iš jų prisielgetavo tiek dovanų, kad nebetilpo į lėktuvą ir reikėjo laivą jas perplukdyti namo." "Taigi Vytauto Sirijos partizanavimas Amerikoje buvo trumpas, bet jam vaišingas. Čia tarp "nepribaigto gaivalo, jam viskas gerai degė."

"Tik, žinoma, vanduo dar neliepsnojo."

O apie Justino Marcinkevičiaus 50-ties metų amžiaus sukakties minėjimą:

"Neatmenu, kad mūsų katalikai kada nors taip ryžtingai ir iškalbingai su išgyrimu unisonu būtų minėję kurio savo vyskupo sukaktį, kaip dabar tarybinė aristokratija gerbė ši savo tarkim, "raudonąjį vyskupą".

Išikarčiavę polemininkai, ypač argumentų pritrūkus, kartais griebiasi pravardžiavimo, išvirstančio į koliojimąsi ir oponento niekinimą. Pravardžiavimą kai kada panaudoja ir B. Raila. Tik jo pravardžiavimas yra daugiau bendrinio pobūdžio, grubaus asmens niekinimo B. Raila vengia. Šioje knygoje pravardžiavimai tik paryškina liečiamųjų asmenų faktinę idėjinę ištikimybę komunistų partijai ir jai pataikavimą. Kaip kad kerta sovietinės Lietuvos "prezidentui" Antanui Barkauskui: "Išskiriant gal tik Afganistane iš tamsos išnyrančius ir paskui nužudomus prezidentus, vargu rastum pasaulį kitą tokį "prezidentą-janičarą, kuris taip niekintų savo tautos valstybinės laisvės praeitį, be saiko ir gėdos falsifikuotų šalies politinę istoriją, o fantastišką miglų pūtimą apie pasiektą gerovę vadinėtų liaudies svajonių išsipildymu." Taigi — prezidentas-janičaras, o kitus aparčius vadina komunistine mafija, Maskvos gauleiteriais, raudonaisiais gebietskomisarais, Kremliaus pašlemėkais ir tarybiniais demostenais.

Kartais nekalta pastaba duria giliau negu pašaipa. Komentuodamas sovietinės biurokratijos aimaną apie

Bronys Raila.

V. Aleksandrūno nuotr.

darbo kelių trūkumą ir pastangas jų pasigaminti. B. Raila pastebi: "Kapitalistinėse sistemose tokie trūkumai nežinomi. Ten darbininkui kartais pritrūksta darbo, bet ne darbinų drabužių". O toliau toje pačioje prakalboje: "... visuomet jų truks, kol jų planavimą, gamybą ir skalbimą kontroliuos ne ūkiška išmintis ir sveikas lietuviškas protas, bet įstaigos su tokiais klaidais ir mažne gąsdinančiais vardais, kurių teisingai ir ištarti neišmoksiu, kaip — "Sojuzglavspecodežda"... Kitur apie rašytojus: "O Bubnio pastangos užvis aiškiausiai rodo, kaip specprivilegijom maitinamam rašytojui rūpi sutvarstyti pavergtos tautos atviros žaizdos." Ir apie Eduardą Mieželaitį: "Dar nė vienas vergas nesistengė ir nemokėjo taip išgirti savo pono, kaip Mieželaitis Maskvoje pagarbino kolegą rašytoją, taip pat Lenino literatūrinės premijos laureatą Leonidą Brežnevą, tiek ligi begėdystės išpūstai, kad net rusai disidentai užsienyje pradėjo juoktis."

Puolamuoju ginklu tinka ir pasipiktinimas. Kaip jį išreiškia B. Raila: "Be abejo, tai tipiškos sovietinės nesąmonės, išseilintų "argumentų" pramanai, aukštytyn kojom apversti "faktai", begėdiškiausiai mūsų tautinės ir valstybinės istorijos falsifikatai. Bet jie vis kartojami, vis kartojami." Ir: "Šiame romane Lietuvos jau nebėr, išskyrus geografiją. Tautų draugystė jau įgyvendinta. Žmonės čia sukapotė, sulyginti, sumaišyti, galutinai suliedinti, visiškai sutirpdinti sovietinės masės tyrėje. Rašytojas vaizduoja, ko šimtaprocentiškai dar ir nėra, bet kas turėtų būti ir ko nuo Brežnevo laikų planingai siekiama."

Nustebimas, kartais sunkiai atsikiriamas nuo pasipiktinimo ar pašaipos, taip pat yra vienas iš smalių polemiko ginklų. "Per keturius dešimtmečius čia prakaituojama, telkiant vis naujus "dokumentus" archyvuose, rašant šūtis knygų, eikvojant lėšas, ritinius popieriaus ir laiką svarbiausiam partijai tikslui: "moksliskai" išaiškinti, kaip ir

kodėl Kremlius turėjo ne tik teisę, bet tiesiog pareigą užgrobti Pabaltijį, taigi ir Lietuvą. Ir kad pasiektas vaisius — pasibaigęs mūsų valstybinės nepriklausomybės sunaikinimu ir "savanorišku" prie Sovietų Sąjungos prisijungimu — esąs didžiausias laimėjimas istorijoje, įsikūnijęs laimingiausias laikotarpis", su pašaipa stebisi B. Raila.

Vienas iš aštriausių smogiųjų ginklų yra klausimas, nukreiptas į oponentą ar į skaitytoją. Kaip kad šis: "Netik man užsienyje, bet ir Lietuvos lietuviams būtų smalsu paklausti: kokios mokslo institucijos galėjo suteikti daktaro laipsnį asmeniui, skelbiančiam paprasčiausių, daugelio matytų ir tebeatsimenamų netolimos praeities faktų nežinojimą", — šauna klausimą B. Raila, sovietinės Lietuvos universiteto profesoriaus daktaro K. Navicko sapaliojimų nustebintas. Arba radęs Tarybinėje lietuviškoje enciklopedijoje Komijos (Vorkutos) respublikos gyventojų sudėties statistiką, kurioje įrašyta 6.498 lietuviai, B. Raila klausia: "Kokios gerovės šaukiami jie ten įsikūrė nepasakoma. Turbūt teatrą lankyti, televizoriun spokso?"

Ir dar atkirtis. "Čia suklestėjo tik "brandaus" komunizmo laikotarpis", kuris ūkinės gerovės atžvilgiu yra beviltiškai atsilikęs nuo vakarų, valdymo metodais panašus fašizmui ir nacizmui, tik šurkščia prievarta išlaikantis vienos partijos mafiozų diktatūrą", atkerta B. Raila sovietinės enciklopedijos pagyrūnams. O sovietiniams rašytojams purvinantiems Nepriklausomos Lietuvos gyvenimą atsako: "Bet tie, kurie jį smerkia ir juodina, privalėjo sukurti ką nors geresnio, turėjo ką nors saldesnio pasiūlyti savo laimės kūdikiui. Laiko tam užteko".

"Vietoj to, regim kaip žėri tik dar didesnis tarybinių karjeristų siautėjimas, tirštėja blogis, pražysta naujos ydos, atsėlina išsigimimas ir neviltis".

Šiame straipsnyje paraudžiau tik dalį B. Railos naujų (Nukelta į 7 psl.)

Komp. Julij Gaidelį prisiminus

JONAS RŪTENIS

Pernai sausio 9 d. amžinai atsisveikinom su iškiliausių lietuvių kompozitorium Juliu Gaideliu. Skaudūs buvo draugų, bendraminčių (komp. J. Gaidelis buvo Bostono Tautinės Sąjungos skyriaus garbės narys) atsisveikinimo žodžiai. Jie, nieko naujo nepasakė, bet nuliūdino visus tuos, kurie a. a. J. Gaidelį pažino, su juo bendradarbiavo, ir dirbo. Taip jau įprasta daugiau kalbama, žmogui mirus, o būtų buvę labai pravartu apie jį kalbėti ir susidomėti jo darbais — gyvam esant. Praleidom labai retą progą a. a. J. Gaideliui dalyvauti šio krašto žymiausiose muzikos varžybose su IV-tąja simfonija. Taip įvyko ir to jau nebepakeisi. Tai gal tik bus ateičiai pamoka besirūpintiems lietuvių kūrybiniu genijum...

Ir tada, kai stovėjom prie a. a. J. Gaidelio karsto, aną atmintiną atsisveikinimo vakarą ir prisiminėm jam padarytą skriaudą, nevienam ašara riedėjo...

Su kompozitorium asmeniškai susitikti teko tik 1980 metais. Tiesa, daug apie jį žinojau ir girdėjau iš poeto St. Santvaro, kai juodu rašė operą DANA. Poetas vis pabrėždavo jo nepaprastą valią, discipliną ir drabštumą, o taip pat ne kartą yra kalbėjęs, kad jis turįs melodijos dovaną ir ypač ten, kur tekstas daugiau tragiškas ir dramatiškas. Susitikom Bostone vienos vakaronės metu ir užsiėmė kalba apie operą. Prieš metus jam buvau patiekęs vieno veiksmo operos MINDAUGAS libretą, tai tada, kai buvo užmanyta parašyti tris vienaveiksmes lietuviškas operas. Jis man tada rašė: "labai ačiū už libretą. Atrodo, kad jis gali būti geras operai. Bet tokiu dideliu įvykiu kaip

Mindaugo mirtis, šio libreto apimtis aiškiai per siaura". Kai susitikom 1980 m., jau asmeniškai, jis pirmoje eilėje kalbino tą libretą plėsti į pilną operą. Išsikalbėjus sutarėm (aš taip pasiūliau), rašyti operą partizanine tema. Tokią 3 v. lyrinę dramą jau buvau pradėjęs. Po trijų mėn. patiekiau operos ŽALIASIS VELNIAS tekstą.

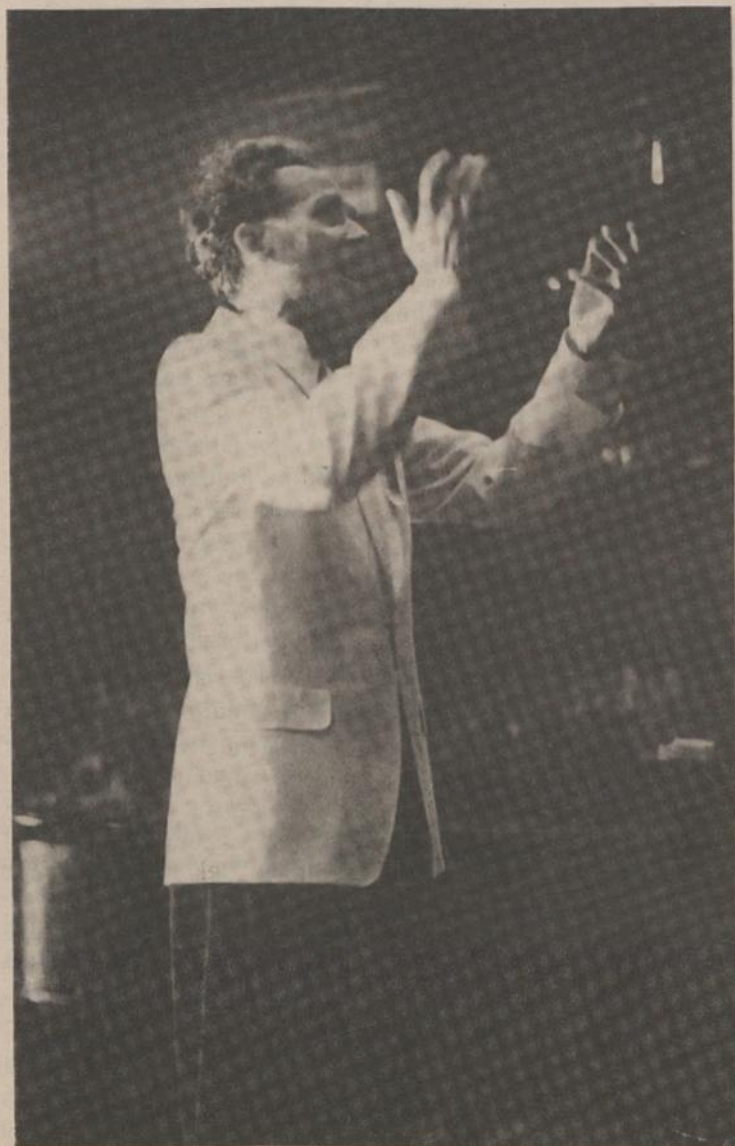
Tekstą, pasitariant su kompozitorium ir su libreto ekspertais, taisėm net iki 1981 m. vasario mėn. Kompozitorius man rašė keliais atvejais: "Apie partizanus reikia dramatiškos operos. Ir tekstas ir muzika turi visus sudrebinti. Darykim viską ką galim geriausio tai ir opera bus gera". Kitoje vietoje: "Reikia aštrių, kitaip tariant labai dramatiškų įvykių. Tekstas kuo dramatiškesnis tuo geriau. Turi būti aiškus lietuvių partizanų laimėjimas. Tada reikės ir muzikos stiprios. Tokia bus!" "Paskutinis patvarkymas geras. Žaliasis Velnias jau man patinka. labai ačiū už jį. Jam muziką tikrai rašysiu. Tiesa, rašymas ilgiau užtruks nes rašysiu 2 operas iš karto: jau rašau A. Kairio Mindaugą ir greit pradėsiu ŽALIĄ VELNIĄ. Taigi turėkit kantrybės, opera bus." (20 I. 81).

Susitikus kalbėjo, kad rašyti pradėsiąs balandžio mėn., nes dabar yra užsiėmęs savo archyvo tvarkymu. Pasikalbėjimas buvo maždaug toks:

— Kūrybiniu archyvu? — paklausiau.

— Taigi. Visą sudėjau, suklijavau. Šlamštą išmečiau, kad man niekas nesiknaisiotu ir neįžeikotų ko nors šliukšlėse... Tai taip, va ir tinginiauju. Bet... sėsiu... ir pradėsiu... — traukdamas pypkelę kalbėjo kompozitorius.

Buvau sutikęs dar kelis kartus. Neklausiau ar rašo. Buvo gegužės mėnuo. Pasirodo, kad jis tada, įtemptai dirbo rašydamas A. Kairio Mindaugą. Ar jis pradėjo, kaip žadėjo ir ŽALIĄ VELNIĄ — nežinau.

Komp. Julius Gaidelis

Man viltys vis kas kart blėso, nes vis išgirdavau, kad kompozitoriaus sveikata eina žemyn. Vėl mačiausi rudenį.

— Pabaigiau Mindaugą, — prasiarė.
— O kaip su velniais?
— Pradėjau...

Daugiau jau susitikti nebeteko... Nelaimė vairuojant, žmonos mirtis ir vis progresuojanti liga pribaigė šį dvasios milžiną. Jau metai, kaip jo nebeturime savo tarpe.

Jis, kaip minėta, ir sirgdamas dar spėjo užbaigti Mindaugą. Partitūrą, kiek žinoma, buvo pasiūsta lietuvių operai Chicagoje. Kiti visi jo darbai, berods, paimiti jo sūnaus atsidūrė Australijoje. Kas su jais daroma neteko girdėti. Reikėtų rimtai susirūpinti, kad tas didelis muzikinis įnašas į mūsų negausią simfoninę muziką nežūtų.

Ir taip, kiek patyriau iš asmeniško susitikimų ir susirašinėjimo, a. a. J. Gaidelio svajonė parašyti, kaip jis sakė, pačią stipriausią lietuvišką operą, paliko neįvykdyta...

Mirties metinių proga prisiminus a. a. J. Gaidelį, su pagarba, tenka nulenkti galvą neilniam talentui...

KOMP. JULIAUS GAIDELIO MIRTIES SUKAKTIS

Sausio 6 d. sukako metai, kai mirė komp. Julius Gaidelis. Tą sukaktį sausio 1 d. radijo programoje plačiai paminėjo Laisvės Varpas, vedamas Petro Viščinio. Lyg įvadą į tą minėjimą sudarė komp. J. Gaidelio sukurta "Malda už tėvynę", atlikta šv. Kazimiero lietuvių parapijos mišraus choro iš Brocktono dar tuo laikui, kai chorui vadovavo pats komp. J. Gaidelis. Plačiau apie komp. Juliaus Gaidelio kūrybą ir veiklą kalbėjo rašytojas Stasys Santvaras, išryškines jo šakotą kūrybą ir veiklą su choralais ir kitais vokaliniais vienetais bei solistais-dainininkais, kuriems jis dažnai būdavo akompaniatorium. Kalbėtojas reiškė susirūpinimą, kas atsitiks su komp. J. Gaidelio gausia kūryba, kuri dabar yra Australijoje velionio sūnaus Garso ži-

nioje? Jei ta kūryba nebūtų išleista ar bent apsaugota, tai būtų didelis nuostolis mūsų tautinei kultūrai. Bet jos išleidimui reikia leisti ir lėšų, kurių nematyti. St. Santvaro kalba buvo palydėta ištrauka iš komp. J. Gaidelio sukurtos mažosios siuitos fortepionui, kurią atliko pianistas Andrius Kuprevičius. Visam minėjimui toną davė įjungtas programos vedėjas P. Viščinio 1979 m. balandžio 8 d. atliktas pasikalbėjimas su komp. J. Gaideliu apie jo ketvirtosios simfonijos atlikimą Chicagoje. Taip mirties metinių proga komp. J. Gaidelis iškeltas ne tik jo kūryba, bet taip pat jo gyvu žodžiu paliečiančiu mūsų kultūrinio gyvenimo aktualijas. Pasikalbėjimas palydėtas J. Gaidelio operos "Dana" finalu "Tėve Mūsų", atliktu Chicagos lietuvių operos su simfoniniu orkestru. Vėliau dar perduota ištrauka iš J. Gaidelio sonatos Nr. 2 smuikui ir fortepionui, atlikta a. a. smuikininko Izidoriaus Vasyliūno ir pianisto Vytenio Vasyliūno. Tai pirmas komp. J. Gaidelio mirties minėjimas, plačiai tą mūsų muzikos kūrėją tūkstančiam Laisvės Varpo klausytojų girdint.

PASIKEITIMAI KAZIMIERO PRATAPO STIPENDIJŲ FONDE

1964 metais mirusio bostoniečio Kazimiero Pratapo testamentu paliktą stipendijų fondą tvarkė jo paskirti globėjai: St. Klinga, Juozas Lekys, Juozas Sakalauskas ir Edvardas Zaleskas. Vienam globėjui mirus, o kitiems dėl senatvės nebepajėgiant administruoti stipendijų išdavimą ir paskolų atgavimą, 1983 m. rugsėjo mėn. pasirašyta sutartis su Northeastern universitetu Bostone, kuriame profesoriauja Ed. Zaleskas. Pagal testamentą nuorodas ir įstatymus, įkurtas "Protaps Estate Endowment" tame universitete. Bus duodamos paskolos iki \$500.00 lietuvių kilmės studentams, studijuojantiems Northeastern universitete. Studentai, gavę paskolas seniau, turės jas gražinti tam universiteto fondui.

BR. RAILOS...

(Atkelta iš 6 ps1.)

dojimų poleminių ginklų ir išrašiau tik mažą dalį pavyzdžių iš jo poleminių pobūdžio prakalbų knygos "Ktokios Lietuvos ilgesys", jų panaudojimo technikai pailiustruoti. Savo polemikuose straipsniuose B. Raila dar sėkmingai vartoja užuojautą, paguodą, patarimą ir eilę smulkesnių ginklų savo oponentams sutriuškinti. Ginklų gausa ir jų panaudojimo meistriškumas daro Bronį Railą ne vien pavojingu, bet ir itin įdomiu polemiku, o prakalbų rinktinėje parodo neatlaidžiu, taikliu ir aštriu sovietinės fikcijos okupuotoje Lietuvoje demaskuotoju ir kritiku.

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Spaudos mėnuo ir išgaravęs idealizmas

Skirpsto žodis Draugo m.dr.

Praeitų metų Draugo nr. 242 vedamąjį m. dr. taip įvardija: Ar išgaruos mūsų idealizmas? Taip klausimo statymas antraštėj bemaž jau iš karto įtaigoja dvasinį nuopuolį, visų pirma paskelbiant neigiamą klausimo pusę: lyg jau nebetikima idealizmo patvarumu savo tarpe. Ir ta abejone skaitytojai užkrečiami. Ar gi toks dieraščio tikslas?

Toliau m. dr. nuvertina ir LB organizaciją, paneigdamas jos vadovų viešų pareiškimų apie tautos kultūrą ir siekimus bet kokią poveikį visuomenei. Girdi, nėra tokio vadovo ir tokių žodžių, kurie nulemtų visuomenės nuosmukį ar pakilimą. Pvz. Kultūros taryba kasmet skelbia gruodį spaudos mėnesiu — "kodėl nesukelia lietuviškos knygos sužydėjimo?"

Pasvarstykim šiek tiek. Kai anuomet mūsų LB

viršiausias vadovas nustebino tarimu, jog knygos leisti neapsimoka, tai daugelį mažiau galvojančių, t. y. įpratusių šventai pasitikėti vadovais, palenkė žengti ta kryptim: jei neverta leisti, tai ir skaityti. Taip, užuot uoliau ieškojus būdų knygai gelbėti, ši sritis ilgokai jau palikta "Dievo valiai", o energija nukreipta į "labiau apsimokamas sritis". Iš tiesų pakilo veikslumas politikoj, socialikoj, masiniam renginiam ir kultūrinėm šventėm, vis gana veržliai pasireikšta. Vien atskiri balsai kyštelavo dar: neapleiskim ir kultūros žymios priemonės knygos! Irgi nuolat ėjo pigokas ginčas — kultūrai ar politikai duotina pirmenybė? Iš tikro abi sritys turi savo pirmumą ir tautinei gyvybei svarbios. Tad lygiai verta abi puoselėti, nė katros nenuskriaudžiant.

Išėivija laukia, kad vadovai įžvelgtų tautinio silpnėjimo taškus ir bandytų rasti bent kokias gaires, kaip tai ligai nepasiduoti; kad jie išbandytų įvairius planus, kad nenuleistų rankų. O kurie vadovai jau nebetiki mūsų tautiniu išlikimu svetur ir iškart pareiškia, kad "nieko negalima paveikti" — tie nėra verti sėdėti sostuose. Neverti ir rašyti vedamuosius, kuriais defetistine linkme nuteikia skaitytojus.

Tikras veikėjas nepasikliauja vien savo gudrumu ar lanksčiu liežuviu, o akylai tiria faktus ir pasižiūri į praeitį. Ar gi vadovų žodis niekad lietuviybės nenulėmė?

16 a. kan. M. Daukša daug beviltiškesniu laiku, kai tautos žlugimas buvo prie pat karsto — išdrįso priešintis tai nevilčiai ir ištare: esam turtingi ne medžiagos lobiais ar išorės garbe, nes mūsų didysis turtas — puiki sava kalba ir tautos kultūra! Todėl mylėkim ją ir vartokime, ir didžiukimės! Tas jo ir panašių (vysk. Giedraičių ir dar vieno kito) žodis neliko be vaisių: lietuviai, baudžiamos skurde nužmogintas, betgi ištverė dar kelis šimtmečius. O tada vysk. M. Valančius, irgi sunkioj carų slėgmėj — universitetas užsmaugtas, spauda uždrausta, lietuviui nevalia mokslų siekti, o kalbos ir tautybės reikia gėdytis — tokiam moraliniam terore jis tūkstančius lietuvių padidino vien savo žodžiu: atvedė į mokslo šviesą, į dvasinę savigarbą, blaivybę. Jo ŽODIS pagimdė knygnešių epochą, ir nužeminti vargšai tapo kultūros kovotojais, heroiskais idealistais. Už knygą nepabūgo Sibiro nei mirties! Valančiaus žodis parengė kelią ir AUŠRAI, nes išugdė skaitytojų pulkus, įdiegė geismą kilti į dvasines aukštumas, nebijoti aukos už idealą. Paskiau Aušra spaudos žodžiu įtvirtino tautinę sąmonę ir pakėlė lietuviybės vertę, ji davė ir V. Kudirką su himnu tautai... Visa tai atvedė mus į 1918 metus, kai vėl Lietuvos Tarybos ŽODIS pašaukė varginą tautą į laisvės žygį atkurti Lietuvą! Juodarankiai amatininkai, bemoksliai artojai, jauni studentai, net nutautėlių kai kas atbudo — išėjo savo žemės ir idealų gyvu krauju apginti... O sąlygos tuomet buvo daug klaikesnės: pasauly niekas Lietuvos nežino ir neremia, ja netiki, visi kaimynai urmu drasko mūsų kraštą,

svetieji neleidžia nė Vasario 16 akto skelbti. Žmonės karo siaubų ir okupacijų priblokšti, išblaškyti vos alsuoja skurde, valstybei atkurti jokių turtų nėra, o šviesuomenė — dvarininkai Varšuvai pasidavę. Betgi buvo tikėjimo ir idealizmo

kupinas ŽODIS, nešęs naujos Lietuvos evangeliją ir — įvykdė stebuklą... Ogi m. dr. drįsta neigti vadovų žodžio galią pagal faktą, kad štai kasmet Kultūros taryba skelbia spaudos mėnesį, o mūsų knyga nesulaukia "sužydėjimo"...

KAIP ATSIMINTI TAL, KAS DAR ATEITY BUS AR NEBUS?

Čia jo pataikyta lyg sau pirštu į akį. Kaip gali paveikti tie keliolikos eilučių šabloniški skelbimėliai, vis kartojant daugkart nudėvėtus žodžius? Ten nieko naujesnio — nei konkrečių planų ar užmojų, nei paskatos gairių — nieko! Ir skaitytojas junta, kad patys skelbėjai ne kiek betiki tų skelbimų poveikiu. Lyg tik atkištinau pareiga atmesta. Ir niekas nepasikeičia, jokio įspūdžio. Paskui būna balsų spaudoj, kad tas mėnuo atbalsio nesukėlė, liko be reikšmės. Ypač Aušros suaktyvauta ko gaivesnio. Tačiau net pradedama neigiamu vaizdu (kaip ir m. dr. vedamasis!): "Atsiminkim... nebus nei gyvo lietuvių, nei laisvos Lietuvos..." Tarsi gundo išėiviją jau apsibrasti su tokia vizija. Ar tai paskata knygai ir spaudai, ar tai idealizmo vilčių pakurstymas, ar pastangos knygai "sužydėti", anot m. dr.? Tai tik bejėgės apatijos žeklas. O apie pačią knygą tame rašte vos keli itin blankūs žodžiai — lyg tik Kalėdų senio trafaretas: "švenčių dovanom... teikime knygas". Ar šitaip viliamės sukelti knygai "renesansą"? Bent nesityčiojime iš savos kultūros skaudulių. Ir užbaigiamas skelbimas panašia fraze: "Sava spauda, knyga, radijas — būtiniausi vadovai į savąjį rytojų". Ir viskas. Tos miglos apie rytojų — kokį: ar status quo, ar galutinis nutautimas, kurį pranašauja m. dr., ar komunizmo pergalė? Kodėl neištarta aiškiu atvirumu, kad mūsų rytojus — laisva Lietuva? Ar jau taikomasi atvejui, gal reikės su okupacija apsibrasti, nesipriešinti? Ir taip spaudos mėnesiui neduota nė lašo idealizmo, nei gairių veiklai, nei naujesnio įtaigaus žodižo. Irgi tas pirmasis sakinyš luošas: "skatina atsiminti, kad be savosios spaudos nebus nei gyvo lietuvių..." Kaip atsiminti tai, kas dar ateity bus ar nebus?

Jau Antanas Dundzila Draugo kertinėj apie knygos būklę daug jautriau ir reikšmingiau prabilo. Ir įrodė, jog ne kas kitas, o visų pirma pačių apsileidimas, t. y. knygos globėjai kalti neapdairumu.

Arba va Draugo kitas redaktorius Pr. Gr., rimtesnis, nr. 244 daug įžvalgiau ir teisingiau temą aprėpia:

"Tai nėra tik šūkis... Tai reikalauja pastangų, sudėrintų ir suglaudintų gretų tą spaudą populiarinti, ją platinti... Paskelbti spaudos mėnesį yra nesunku. Bet reikia ir organizuoti apylinkėse, didž. ir mažosiose gyvenvietėse... kad neliktų nė vieno lietuvių, neskaitančio savos spaudos". O ar Kultūros taryba, greta to trumpučio ir blankaus skelbimo, bent bandė ką nors organizuoti, derinti gretas, populiarinti, spaudą platinti ta proga? Vien šabloniniu raštelio, be tikrų darbų — jokio renesanso nesukelsi. O net iš karto prakalbant neigiamu vaizdu — idealizmas dar labiau gęsta...

Mūsų periferijose ypač dūstame veiklos nuobodžiu, kai ir smulkesni veikėjai paseka viršūnėm: "nieko čia nenulemsi", veiksi ar neveiksi, jei pagal m. dr. nutautimas nebegalima pristabdyti. Tėv. žiburiai vedamuoju nr. 45 atvirai kalba apie "veikėjų krizę", toks bendras esąs nesidomėjimas LB veikla, vengimas eiti į vadovybes. Betgi šis klausimas platus. O be atviro **sine ira** išsiaiškinimo, be rimto ištirimo — ta problema nepagerės. Bet vadovai dalykiškų svarstymų vengia, verčiasi bendrybėm ir kitokius balsus tildo, tai ratai teberieda žemyn.

Kai vadovai patys tikrai tiki savo veiklos misija, tai ir žmonės seka jų pėdom ir įsideda darbui; bet jei viršūnėse "idealizmas išgaravęs" anot m. dr., jau bergždžia laukti renesanso. Pvz. Kultūros taryba, net spaudos mėnesiui, net Aušros suaktyvauta — nepamirėjo nė pusę lūpų mūsų spaudos platintojų įvairiose apylinkėse. O tai tikri idealistai, išėivijos knygnešiai — jie spaudai ir knygai daugiausia šiandien nusipelno ir išlaiko ją gyvą. Bet kultūros vadovai juos ignoruoja, lyg jų išvis nėra, lyg nereikalingi (nekalbant apie premijavimą ar kitokią pagarbą). Kokia čia mįslė? Ji rodo vadovų nenuoširdumą.

Užuot rimtai svarstęs, m. dr. imasi gudrauti seklią sofistika: esą knyga miršta, nes išėivija nustausta. Tokia logika tik užtemdo tiesą. Knyga ir nutautimas nestovi priešpriešiu, o tėra to pat objekto skirtingi elementai. Nutautimas — teo-

(Nukelta į 9 psl.)

REIKIA ATVIRAI SVARSTYTI KLaidas IR SPRAGAS

Kultūros pažangai kelti būtina vis savo žygius stebėti ir veikloje be paliovos ydas šalinti. Tik taip tobulėjame. Todėl reikia atvirai svarstyti klaidas ar spragas. Ir kultūros vadovam nedera karščiuotis, kai nurodomi kurioj pozicijoj silpnumo ženklai ir skatinamas apdairumas. Juk paprastai spragos atsiranda ne tyčiom, o dėl nesupratimo, menko įsigilinimo į problemas, paviršutiniško požiūrio etc.

Kultūra — perdėmu sudėtingas reiškinys. Jis smunka ar kyla lėtai vos pastebimai. Tad ir spragos nelengvai atitaisomos. Reikia didelės įžvalgos laiku klaidas susekti. O tą kultūros gyvąjį procesą — aukštytyn ar žemyn — kaip tik daug paveikia visuomenės vadovai. Bet štai Draugo redaktorius m. dr. tvirtina, jog vadovų viešas žodis kultūros darbų ir vaisių visai nenulemia: "nėra tokio LB vadovo ir tokių jo žodžių, kuriais būtų galima šiuose gyvybiniuose dalykuose nulemti ar tai nuosmukį, ar tai pakilimą. Liet. knyga išėivijoje miršta, nes išėiviai nustausta. Vienintelis būdas pristabdyti knygos mirimą — tai pristabdyti išėivijos nutautimą, o tam... nebeužtenka kokio nors žodžių... 'ištarimo'." Čia daroma išvada perdėm kategoriška: kitokiai nuomonei nepalikta vietos.

Tačiau visi žinom, jei aukštieji vadovai veikliai stengiasi — tikrai padaro

įtaką savai visuomenei žodžiu ir pavyzdžiu. Žmonės pasiduoda jų įtaigai, matydami neabejotinas pastangas ir patrauklius tikslus. Taip ir dėl knygos nuosmukio (jį pripažįsta ir m. dr.) viršiausio vadovo viešas žodis neliko bereikšmis. Kam tai neigti? Atrodo, čia m. dr. išreiškė bendrą mūsų kultūros vadovų pažiūrą tuo klausimu (juk ir pats LB valdžioj), būtent, kad viršūnių žodis nėra "toks galingas ir stebuklingas", kad galėtų ką nors nulemti mūsų išėivijoj, taip pat ir mūsų knygos sėkmei. O knyga reiškia ir mūsų kultūrą, ir tautinės gyvybės ištvermę svetur. Todėl tokia m. dr. išvada apie vadovybės visišką nepajėgumą gana liūdna.

Tautos kultūra ir gyvybė — daugialypiai objektai, nematuojami griežtom matematikos formulėm. Nutautimas vyksta lėtai, o nutautėlių visad buvo ir bus. Bet tą procesą tikrai galima gerokai pristabdyti, pvz. Kvebeko prancūzai — ilgai išliko nenutautę. Bet bloga, jei mūsų vadovai apriori nusprendžia, jog čia nieko negalime padaryti. O išėivių tūkstantinės masės tiki, kad vadovai sąžiningai ieško ir suranda galimybių lietuviybės gajumui dar pakurstyti, kad visom jėgom spiriasi nuosmukiui ir bent kiek jį stabdo. Taip elgias tikri vadovai. Nors šv. Raštas sako: daug pašauktų, mažai išrinktų. Ir dar: saugokitės netikrų pranašų!...

Spaudos mėnuo ir išgaravęs...

(Atkelta iš 8 psl.)

rinė vyksmo apibrėžtis, o knyga mūsų atveju — konkreti priemonė išeivių kultūriniam ir tautiniam gajumui akstinti. Bet m. dr. paisto, jog visuomenės nuosmūkis yra "knygos neapsimokėjimas". O iš tiesų tai nesinaudojant svarbiu kultūros šaltiniu, kaip knyga — įvyksta kultūrinis nuosmūkis ir nutautimas. Išeivių tautinę samonę būtina vis kurstyti, tik taip pristabdomas smukimas. O tam tikslui paveiki yra kaip tik sava knyga.

Pabaigoj m. dr. pasiūlo gana lėkštai suprastą idealizmo receptą: girdi, išeiviui reikia "tik, kad užsi-prenumeruotume vieną laikraštį, įsigytume vieną kitą knygą ir švenčių progą... kartais savo jaunimą aprūpintume 'lietuviškomis litaromis' prispausdintu popieriumi". Juk daugumas taip ir daro. Bet to permaža. Pvz. jaunimui reikia ne tik "švenčių progą" ir ne tik nupirkti knygą, bet ir išmokyti ją skaityti ir dar pamėgti. O m. dr. spaudos mėnesiui šitaip skelbiamas "idealizmas" m a ž avertis. Todėl visa lieka kaip buvę, nes nėra pastangų ką nors naujesnio įnešti ar tobulinti. O bandymai padėti iš šalies aiškintis — sukelia panašių žinovų sofistika ir tuščius ginčus. Taip pvz. mano pastabą apie vieno buvusio vadovo žodį, kad knygos neapsimoka, m. dr. vadina išgalvotu "mitu", matyt jis anksčiau mūsų spaudos neskaitė ir nežino, kaip buvo veikta. O aš asmens neįvardijau, nes doroj spaudoj gvaldom tik idėjas, nuomones, įvykius, faktus ar planus, bet ne asmenis taršom. Galbūt žmogus išsitarą faux pas jau apgailėjo, o dabar reiškiasi teigiama veikla, tai nedera iš naujo į ginčą velti ir erzeli plėsti — tik taip ugdoma kultūringesnė spauda, dalykai ryškėja be asmeniškumų.

Su m. dr. pokalbį vesti beprasmiška, jei jis nebetiki išeivijos vadovų veiklos galia ir kultūros smukimą bei nutautimą laiko nebepristabdomu. Betgi mes turim tą vieną ginklą — žodį — kovai dėl laisvės (pareiškimai, protestai, mokslo ir meno veikalai ir k.). Mes tik tikėdami ŽODŽIU išsilaikysime gyvi, kaip juo tiki ir rezistentai — Petkus, Sadūnaitė, Terleckas, Svarinskas ir daugybė kitų idealistų. Gaila, kad mūsųose randasi tokių, kurie galvoja, kad "nieko negalima nulemti"...

II

Lyg stokodamas temų, m. dr. dar per du Draugo numeriu aižo maždaug tą pačią temą — knygos ir ypač

premijos. Džiugu, kad man iškėlus mūsų spaudos balsus apie premijas, ir daugiau kas nors tai svarsto. Nauda, kai žmonės paskaito šį tą, daugiau susidomi. Bet kodėl anksčiau m. dr. tų spaudos balsų neišgirdo? Ir kodėl nedėsto šios temos nuosavų planu ir išmintim, o tik įsikibęs į mano skiltį? Šitaip jis sumenkina savo rašinį: tarsi tik man tai rūpi, o kitiems skaitytojams ne. O gal m. dr. nepajėgus temas gvildinti be ginčo, be ramstymosi į kitus. Betgi spaudoj vedamieji skirti ne siaurų priekabių pokalbiams akėtis, bet savų protu ką naujo pateikti, pozityvių idėjų iškelti. O čia jo tikslai itin siauri: ne tiesiai temą aiškinti, tik — Skirpstą kaip nors įveikti. Todėl visos priemonės geros. Ir jis ima verstis sofizmais: "kas būtų, jei neturėtume nei vienos premijos"? Arba va: "Ar kuo daugiau premijų bei konkursų, tuo kiekviena menkesnė, mažiau vertinga?" Kam reikalinga tokia nesamone? Dar jis plaikstos apie "teisę premijuoti", kažko kiųs "skandalus", griauančius Kultūros tarybą... Kam mums tos aplinkinės šnekos? Net pakiša tokią išsigalvotą prielaidą: "Ar iš tikrųjų siūlome visas premijas bei konkursus panaikinti?" Juk tokio siūlymo nebuvo girdėta, gal tik jis sapne nugirdo. Taip jis "kovoja su įsivaizduotais malūnais" ir vis neranda, kaip pakaltinti nesamą oponentą. Mums įdomi jo paties nuomonė apie premijas: esą, greta kitko visų pirma premijų vertė priklauso "nuo tos premijos skelbėjų kalibro". Mat kaip.

Gražiausia, kai m. dr. mano metaforą, jog lig šiol privačių premijų šventės buvo šilčiau šeimyniškos ir spalvingesnės, jis grubiai išverčia: girdi, pagal Skirpstą išeitų, kad "sovietinės premijos tinkamiausiai įprasminotos", nes sovietai "spalvingiausi, pliskančiai raudoni". Argi su tokiu "spaudos banditu", anot prof. V. Biržiškos, galimas pokalbis?

Mano stilistiniam palyginime tik tarp kitko paminėtas **meilės** žodis o jis įsikanda tą žodį gromuluoti per ilgą skiltį: ar Marytė myli Joną, ar ta meilė verta, ar Jonas nenaudėlis ir t.t. K. Ostrauskas minėjo premijų infliaciją, o čia m. dr. pratvino sofizmą infliaciją.

Vienoj mano idėtojų citatoj buvo mintis, kad prie premijų gausos reiktų dar poros premijų. Na, m. dr. tuoj pripildė ilgą skiltį dykais paistymais apie tokių "būsimų premijų" steigimą, vykdymą, painiavas ir nesėkmes, nors — jų niekas ir neketino steigti, gal tik

TRAUKINIU Į POLIARINĘ VASARĄ... (11)

Artėjame prie šiaurės poliaračio

Tarp daugelio parduotuvių turistams gal įdomiausia švedų pritaikomojo meno parduotuvė arba dailės parduotuvė, kurią tvarko šių darbuotojų unijos. Čia išdėstyti įvairūs, pasaulyje pagarsėję Skandinavijos dailės darbai: medžio drožiniai, švedų stiklo gaminiai ir keramika. Ten geriausias pasirinkimas šio krašto su-

juokais prasitarė. Sakoma, gabus žurnalistas iš niekų moka suregzti straipsnį ir moka — nieko nepasakyti.

Mano cituotas K. Barėnas išreiškė mintį, kad toliau rašyti knygą delsias, nes nyksta skaitytojai. Tai kukli užuomina, jog visų pirma reiktų skaitytojus kaip nors akstinti, jų kiekį dauginti (gal ir premijom ar kitaip?). O m. dr. užkerta visai atbulą išvadą, būtent: esą autorius čia pasisako "prieš knygų gamimą". Šitaip įžūliai kito mintį iškreipti! Nors kiekvienam žurnalistui pirmas įsakas: neiškreipk tiesos! Bet m. dr. net priduria grubią patyčią: "valia tam rašytojui kurti ar nebekurti knygų, kaip jam patinka", vadinasi, nei kultūros vadovam, nei skaitytojam nebesvarbu autorių raštai? Lyg išeivijai naujų kūrybinių knygų nebereikia. Ir m. dr. daro sprendimą, kad mūsų autoriam ir knygai "užtenka to, kad vienas kitas egzempliorius pakliūva į Lietuvą". O išeivija — ar jau kultūriškai mirusi?

Viena mano citata paimta iš L. Amer. Vakaruose nr. 5, bet ją minėdamas m. dr. jau nuslepia laikraščio vardą ir meta panieką: "Dar kitas Skirpsto pacituotas pilietis..." Tarsi aš remiuos nerimtu šaltiniu — iš kažkokio nežinomo "piliečio"? Ši jo gudriai sugalvota sukybė yra tam, kad Skirpstą kaip nors sudorotų, doru būdu nepajėgęs nuginčyti. Ir štai pabaigoj iš to savo prasimanymo apie "pilietį" skelia drąsą išvadą, jog mano citatos imtos iš "kai kurių Skirpsto iš krūmų prišauktų kritikų". Bet argi mano cituotai dori asmenys ir laikraščiai — Tėviškės žiburiai, Darbininkas. Lietuviai Am. Vakaruose, Č. Senkevičius, K. Barėnas, K. Ostrauskas — yra tik "iš už krūmų prišaukti" balsai? Kodėl Draugo vedamasis ryžosi šitaip mūsų garbingą spaudą ir žymius žmones niekinti? Kodėl leidžiama vienam iš redaktorių taip sauvaliauti? Etikos stoka viešojoje spaudoje įžeidžia visą mūsų išeiviją.

Tokio lygio rašymai tik žemina dienraštį. Ir Aušros metų spaudos mėnesiui suteikiama meškos paslauga.

venyrų.

Kungsgatan kiek toliau pažėjus, dešinėje gatvės pusėje nedidelė aikštė, prie kurios Stockholmo miesto koncertų rūmai su garsiu Carl Milles Poseidono fontanu. O pačioj aikštėj turgus, švedų vadinamas Hoetorget. Tai ūkininkų ir įvairių vertelgų prekyvietė, kurioje parduodami vaisiai, daržovės ir ypač daug gėlių. Visą aikštę stebėtinai puošia įvairiausių spalvų gėlės, kurias švedai labai mėgsta ir gausiai perka. Taip pat ir vaisių gausybės iš viso pasaulio. Švedijoje vyšnios tuo metu dar tik žydėjo, o turguje pirkome vyšnias importuotas net iš Čilės. Reikia pastebėti, kad vaisiai Švedijoje gana pigūs.

Toliau Kungsgatan baigiasi pagrindiniu Stockholmo susisiekimo mazgu, iš kur tramvajais labai lengva pasiekti ne tik mieste, bet ir užmiestyje įdomias turistines vietas, kaip pvz. etnografinį muziejų Skansen ir dabartinę karaliaus rezidenciją Drottningholm. Tačiau šias vietas lankysime sugrįžę į Stockholmą iš Helsinkio.

Kitos dienos rytą ruošėmės vykti į Švedijos šiaurę. Buvo skaidrus, saulėtas rytas. Šiandien ir Baltija buvo daug ramesnė ir mėlynesnė negu vakar, kai po pilkų debesų dangą rūstaudama plakė Stockholmo salyną. Miestas šį rytą buvo pilnas šviesos ir saulės, kuri spinduliavo iš jį supančių vandens veidrodžių.

Su tokia pat skaidria nuotaika lipome į traukinį, kuriame teks visą dieną praleisti stebint Švediją ir jos naują vasaros rūbą pasipuošusią gamtą.

Traukinys išvyko iš pagrindinės stoties laiku ir skubiais šuoliais, per eilę tiltų ir salų, greit paliko Švedijos sostinę. Čia, kaip ir kitur Europoje, traukiniai elektriniai, švarūs ir patogūs. Netrukus traukinys sustojo nedidelėj stoty Sigtuna, apie 45 km. nuo Stockholmo. Tai nedidelis, vos 4,000 gyventojų miestelis, tačiau su sena ir reikšminga praeitimi. Jei istorija nebūtų pakrypusi kita linkme, tai Sigtuna šiandien gal būtų buvusi Švedijos sostinė. Mat, Sigtuna

skaitoma seniausiu Švedijos miestu, kuris dar prieš Stockholmą čia buvo įkurtas Bjöekoe saloje ir apie du šimtus metų dominavo švedų ūkiniam ir politiniam gyvenime. Miestas labai gražiai išsidėstęs saloje, tarp dviejų Malarų ežerų įlankų. Tad iš čia ir išplaukdavo vikingai į platųjį pasaulį prekybos tikslais pasiekti net tolimus arabų kraštus. Sigtuną pasiekė ir pirmas Švedijoje misijonierius, kuris čia bandė krikštyti pagonis. Į Sigtuną ir karalius Olof iš Upsalos buvo perkėles savo rezidenciją. Tačiau Sigtuna į didesnę miestą neišaugo, o liko tik universitetiniu miestu, kuris skaitomas švedų Oxfordu.

Iš Sigtunos traukinys dunėjo toliau per gražią, vasaros spalvomis pasipuošusią Uplandą provinciją link Upsalos. Abejose traukinio pusėse dvelkė mėlynų ežerų vėsoma. Toliau pasiekėm gražų Grandfjardą, kurio pakrantėse švitėjo turtingos švedų vasaravietės ir, toliau nuo jų, tipiškos, toli šviečiančią raudoną spalvą dažytos ūkininkų sodybos.

Senąjį universitetinį miestą Upsalą stebėjome tik pro traukinio langą. Tai populiariausias turistų miestas po Stockholmo, kurį turistai paprastai vadina turtų skrynčia.

Už Upsalos iškyla vėl uolėtos aukštumos. Iš jų išsiskiria trys charakteringos, žema augmenija padengtos aukštumos, ant kurių žiloje senovėje rezidavo Svealand pagonių valdovai. Čia buvęs ir pagonių centras bei laidojimo vieta. Kai Švediją pasiekė krikščionybė, toje vietoje buvo pastatyta katedra ir vyskupo rezidencija. Vėliau, vyskupui išsikėlus į Upsalą, ši nedidelė katedra paliko tik paprastą kaimo bažnyčią.

Traukinys pasuko į Botnijos įlankos pusę link Gavle.

(Bus daugiau)

WANTED AT ONCE EXPERIENCED DYER-COLORIST

Successful northern New Jersey piece dye plant requires person familiar with dyeing cotton, poly, acrylic and blends of the same. Both deck and paddle dyeing. Call Mr. TORLINCASI at 212-947-3141 or 201-473-4466. (47-3)

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

FSLIC

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Brangiam Tėveliui

A. A.

ANTANUI GULBINSKUI

mirus, dukrai MILDAI LENKAUSKIENEI
ir šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia

Stasė ir Jonas
K a z l a u s k a i
su šeima

A. A.

ANTANUI GULBINSKUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo žmonai

ILMARAI, dukroms MILDAI ir NIJOLEI su
šeimomis

Grażina ir Ričardas Pauliukoniai
Janina Ūsienė

A. A.

ANTANUI GULBINSKUI

mirus, nuoširdi užuojauta žmonai ILMARAI
GULBINSKIENEI, dukterims MILDAI
LENKAUSKIENEI, NIJOLEI GRAKAUS-
KIENEI ir jų šeimoms

Blošių šeima

A. A.

JURGIUI APANAVIČIUI

mirus, jo žmonai, sūnums, dukterims bei jų
šeimoms reiškiamo užuojautą

V. L. J. Čiurlioniai

Lietuvos Diplomatinės Tarnybos šefui

A. A.

STASIUI LOZORAIČIUI

mirus, širdingai užjaučiame jo pusbrolių JO-
NĄ LOZORAITĮ su šeima

J. D. Dundurai
J. S. Garlai
A. V. Garmai
S. K. Lazdiniai
L. Slabokienė

Trilogija (7)

Jei ateityje žingeidus sociologas rinks medžiagą apie lietuvių tautos atsparumo ženklus XX-amžiaus antroje pusėje, greta po grindžio spaudos išeinančios Lietuvoje, greta Aušros laikraščio Lenkijoje, jis turbūt su nė kiek nemažesne nuostaba skaitys išeivijos šeštadieninių mokyklų mokytojams ir tėvams skirtą leidinį "Švietimo Gairės".

Peržvelgus 15-kos metų komplektą, galima tikrai stebėtis išverme, nuolat dvelkiančiu noru neatsilikti švietimo naujovių srityje ir veiklos šakotumu. Regiu stovyklų skelbimus, akivaizdinio ir neakivaizdinio mokymo programas, Lituanistikos Institutą, studijų savaitinių datas, įvairių švietimo leidinių sąrašus ir pan. Būkime sąžiningi ir atviri mokytojų atžvilgiu: išeivijos sąlygose, per palyginti ilgą laiko tarpą, skėstant mažam lietuvių skaičiui svetimos aplinkos jūroje atliekamas darbas yra beveik neįtikėtinas.

Tą patį galime pasakyti apie lietuvių tėvus, kurie siunčia savo vaikus į šeštadienines mokyklas ar juos ragina kitaip mokytis lietuvių kalbos. Pastebiu, kad Kanadoje, nelietuvių darytoje prieš porą metų anketoje tautinių mažumų mokyklose, lietuvių mokinių tėvai buvo pirmoje vietoje vertinant tėvų pastangas. Lietuviai tėvai išnešė anketoje 94% įvertinimą.

Siemet paskelbti PLB Seimo švietimo Komisijos siūlymai ir dalyvių pageidavimai liudija irgi nemažą projektų šakotumą bei norą atsinaujinti. Kai kurie projektai, kaip pvz. standartizuoti egzaminus ar įsteigti "šviesos korpusą" yra ypatingai teigiami.

Vasario 16-tos gimnazija, kurios mums pavydi daugelis kitų išeivijos tautybių, irgi paskutiniu metu sten-

O jei matuosi lietuviško
O jei matuosi lietuviško
švietimo darbą ne vien šeštadieninių mokyklų mastu, bet įtraukę į bendrą sąmatą tai ką atlieka įvairūs jaunimo sambūriai, ar tai būtų organizacijos kaip pvz. skautai, ar mažų kolonijų vasaros stovyklos, ar įvairių programų organizatoriai — turėsime pripažinti, kad pastangų jaunimą mokyti eama mūsų tarpe labai daug.

Tačiau nežiūrint visų tų pastangų, Jono Kavaliūno pranešime darytame 1983 m. gegužės mėnesį, ekaičiai rodo šeštadieninių mokyklų tirpimą. Cituoju: "1967 m. lituanistinėse mokyklose turėjome 3223 moki-

nus"... Šiais 1982-83 mokslo metais turime 1432 mokinius 27 mokyklose".

Pietų Amerikoje padėtis yra žymiai blogesnė, nes tuose kraštuose, kuriuose kadaise veikė šeštadieninės mokyklos, daugelyje atvejų jų jau nebėra. Jei prieš dešimtį metų į Pietų Ameriką būtų buvę atsiųsti lietuviški "peace corps" kokių tuomet buvo prašoma vaikų švietimui, būtų buvę galima išlaikyti tam tikrą švietimo testinumą. Ten, kur mokyklos nutruko ilgesnį laiką, jų atstatymas ir mokinių surinkimas jau darosi daug sunkesni net tuo atveju, jei artimoje ateityje atvyktų dėstymui skirti savanoriai.

Mūsų pačių aiškinimai, kodėl taip yra, svyruoja tarp dviejų kraštutinių interpretacijų. Vienas kraštutinis yra lygus paaiškinimui, kad į darbą neatėjau todėl, jog buvau sunkiai sužeistas auto katastrofoje. Yra duodama priežastis, dėl kurios kiekvienam darosi savaime aišku, jog į darbą ateiti nebuvo jokios galimybės. Lygiai tokiu pat būdu yra aiškinama, kad ir vaikai, ir mes patys gyvename užgožti aplinkos. Antras kraštutinis yra pasakyti, kad į darbą neatėjau todėl, kad apsidariau ar tingėjau. Panašiai, turime nuomonių, kad vaikai neina į šeštadienines mokyklas todėl, jog ten mokslas esąs blogai pastatytas.

Teisybė, — jei jau būtinai norime kaltininkų ir teisybės ieškoti, — turbūt svyruoja kur nors vidury tarp tų dviejų kraštutinių aiškinimų.

Turime juk pripažinti, kad aplinka į mūsų vaikus labai stipriai veikia. Tačiau drauge reikia pripažinti, kad mūsų švietimas gali daug atsiekti, gal net daugiau, negu yra glvojama.

Yra daug dalykų, kuriuos ta prasme galima būtų aptarti. Pvz. statau sau klausimą: kodėl dviejose šeimose, kuriose vienodai kalbama lietuviškai, vienu vaikui noriai įsitraukia į lietuvišką gyvenimą, o kitų griežtai atsisako lietuviškai žodį pratariti? Kodėl kartais net toje pačioje šeimoje, vieni vaikai vienaip reaguoja, o kiti kitaip? Kaip lietuviškas švietimas privalo vertinti ir matuoti išorinę įtaką ir vidinius vaiko reikalavimus bei akstinius?

Aptardama paskutiniuose šios "trilogijos" straipsniuose įvairius man kylančius klausimus vaikų švietimo srityje, dar kartą pabrėžiu, jog dėstau asmeniškų spėliojimus ar įspūdius. Jie gali būti klaidingi, gali būti nepraktiški, suvis netikę. Klausimas yra ne tame, ar mano pažiūros yra tikslios ar ne, o tame, kad pažiūrų išdėstymas gali būti pravartus siekiant išgauti kitų, šioje srityje dirbančių asmenų įspūdžius ir nuomones.

(Bus daugiau)

Puikiausius kailius rasite Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. kraituvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

KAZIMIERINIAI METAI

J. Varčius

Šv. Kazimieras — laisvės kovos simbolis

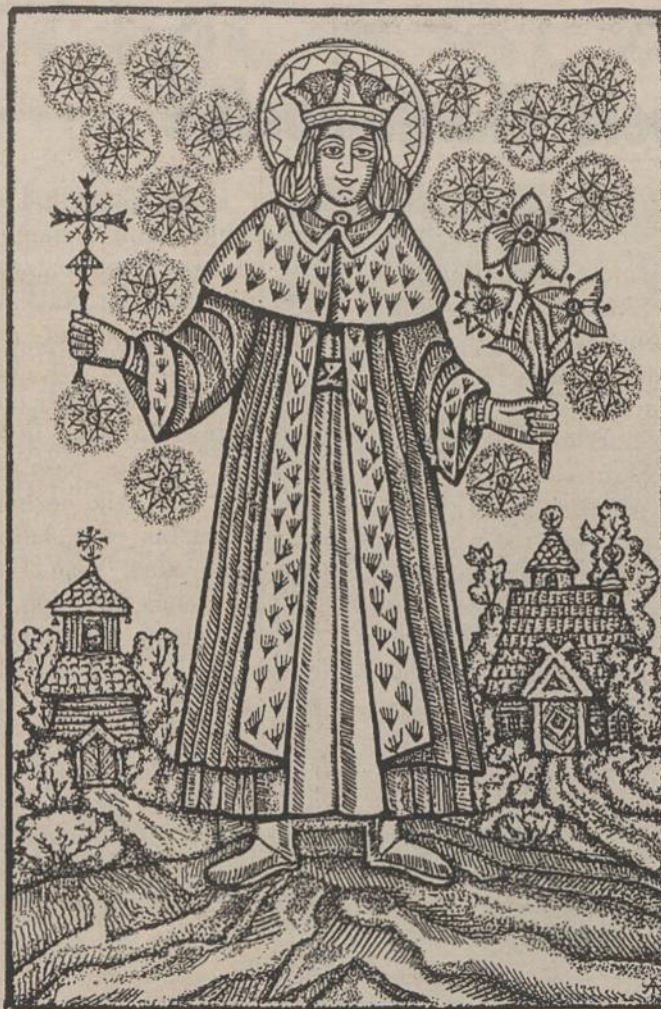
Šv. Kazimieras lietuvių tautos istorijoje yra žinomas ne vien tik kaip vienintelis mūsų šventasis, bet ir kaip pasipriešinimo simbolis šimtmečių kovoje su rusiškuoju okupantu. Jis gimė 1458 m. ir mirė 1484 m. kovo 4 d., eidamas 26-tus metus. Šventuoju paskelbtas 1602 m.

Po šv. Kazimiero mirties prasidėjo didžiosios Lietuvos kunigaikštijos aštrosios kovos su Maskvos kunigaikštija. Šių kovų laikų pagarsėjo ir šv. Kazimiero vardas, kuriam užtariant lietuvių kariai laimėdavo mūšius su keliais kartus didesne Maskvos kariuomene. Pirmas stebūklas įvyko 1518 m., kai 2000 lietuvių karių, gindami Lietuvai priklausantį Polocko miestą, netikėtai pasirodžiusio su baltu apsiaustu raitelio ant šviesaus žirgo vadovaujami, sunaikino Maskvos kariuomenę. Panašių atsitikimų karuose su Maskva yra įvykę aštuoni, kurie buvo priskirti šv. Kazimiero stebūklams. Apie šį šventąjį lietuvių tautos liaudyje sklido pasakos ir legendos, kurios skatino ir stiprino jos pasiryžimą priešintis rusams okupantams, kurie siekė

sunaikinti lietuvių kalbą ir katalikų tikėjimą, priversta bandant priversti kalbėti rusiškai ir visus lietuvius suprovaslavinti.

Nepriklausomos Lietuvos laikais 1918-1940 metais, šv. Kazimieras buvo žinomas kiekvienam lietuviui. Jo garbei buvo statomi paminklai, kiekvienais metais ruošiami religiniai ir kultūriniai renginiai, miestuose ir kaimuose vykdavo vaidinimai, vaizduojantieji šv. Kazimiero gyvenimą ir jo meilę Lietuvai. Šv. Kazimieras buvo garbinamas kaip Lietuvos globėjas, mūsų tautos nepriklausomybės gynėjas. Jo prisiminimai praeityje skatino lietuvius kovoti prieš rusinimą ir ortodoksiją, o dabartyje — prieš sovietinį rusišką imperializmą ir ateistinį komunizmą, siekiantį sunaikinti mūsų tautą. Šiuo metu šv. Kazimiero pagalba mums ypač reikalinga daugiau nei bet kada, reikalingi jo stebūklai Lietuvos laisvei ir tikėjimui išgelbėti.

1984 m. kovo 4 d. sukan-ka 500 metų nuo šv. Kazimiero mirties. Ši sukaktis lietuviams išeivijoje ir Lietuvoje yra labai svarbi, nes jo prisiminimas mūsų tėvyneje sustiprins laisvos Lie-

ŠVENTASIS KAZIMIERAS. Dail. A. Tamošaičio piešinys.

tuvos prisikėlimu. Šiai reikšmingai sukačiai paminėti laisvame pasaulyje gyvenantieji lietuviai vyskupai paskelbė 1984 metus Lietuvos Globėjo šv. Kazimiero metais.

Šv. Kazimiero minėjimo organizatoriai

Paruošiamieji šv. Kazimiero 1984 metams sukačties minėjimo darbai buvo pradėti organizuoti 1981 m. rudenį. Amerikos Romos Katalikų Federacijai susitarus su Kanados Lietuvių Katalikų centru buvo sudarytas šv. Kazimiero metų centrinis komitetas iš šių organizacijų atstovų, kuriam vadovauja Vytautas Volertas. Šis komitetas buvo patvirtintas Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrijos centro valdybos kurios titularinis pirmininkas yra vysk. V. Brizgys ir vykdomasis pirm. dr. L. Sidrys.

Centrinis komitetas per pora veiklos metų paruošė šv. Kazimiero 500 metų minėjimo planą, pagal kurį sukačties bus minima išleistomis mokslinėmis knygomis, straipsniais spaudoje, religinėmis apeigomis ir meniniais renginiais. Simas Sužiedėlis jau yra parašęs apie šv. Kazimierą mokslinę studiją, kuri netrukus bus atspausdinta. Poetas Kazys Bradūnas parašė libretą operinei misterijai apie šv. Kazimiero gyvenimą, kuriai muziką sukompanavo muz. Darius Lapinskas. Taigi, išeivijoje rengiamasi šv. Kazimiero sukačties paminėti iškilmingai plačiu mastu.

Minėjimas Romoje

Pirmasis platesnės apimties renginys įvyks 1984 m. kovo 4 d. Romoje. Šv. Petro bazilikoje bus iškilmingos

pamaldos, kuriose dalyvaus iš viso pasaulio suvažiuavę lietuviai. Šv. Tėvas Jonas Paulius II atnašaus Mišias ir pasakys pamokslą. Šių iškilmių tikslas ne tik pagerbti mūsų tautos vienintelį šventąjį, bet ir išeiti į pasaulio viešumą; per spaudą, radiją, televiziją išryškinti Lietuvos vardą, jos vargus ir rūpesčius. Po pamaldų įvyks pokylis Romos viešbutyje su kultūrine programa. Yra ruošiamos plačios apimties ekskursijos, prie kurių rengiasi prisidėti ir Kanados lietuviai. Iš Toronto yra rengiamos dvi ekskursijos, kurių viena grupė keliaus į Romą, o antroji grupė iš Romos dar aplankys šv. Žemę. Yra užsiregistravę apie 100 ekskursantų.

Iškilmės Kanadoje

Kazimierinių metų antroji minėjimo dalis rengiama Toronte 1984 m. rugsėjo 1 ir 2 dienomis. Čia Kanados Lietuvių Katalikų Centras organizuoja Pasaulio Lietuvių Katalikų Kongresą. Šiam tikslui sudarytas specialus komitetas, kuriam vadovauja pirmininkas dr. J. Sungaila ir vicepirmininkas kun. Aug. Simanavičius, OFM, — religinei programai, kun. dr. Pr. Gaida — akademinei programai ir informacijai, ir V. Bireta — finansų telkiamui. Jiems talkina KKK centro valdybos nariai. Komitetas nutarė ruošti tris pagrindines programas: akademine, religinę ir meninę.

Akademine programa vyks 1984 m. rugsėjo 1 d., šeštadienį, "Royal York" viešbutyje, kur kun. prof. P. Rabikauskas skaitys paskaitą "Šv. Kazimieras naujausių tyrinėjimų šviesoje:

jo šventumas ir lietuviškumas" ir žymus mūsų filosofas dr. J. Grinius — "Katalikybės ir ateizmo santykiai praeityje ir dabar". Jaunimui planuojama suruošti svarstybas aktualia tema ir vakaras su menine programa. Svarstyboms rengti pakviesta Gabija Juozapavičiūtė-Petrauskienė, sėkmingai vadovavusi akademinei jaunimo kongreso programai Trento universitete.

Iškilmingos pamaldos planuojamos 1984 m. rugsėjo 2 d., sekmadienį, 11 val. r. Problemą sudaro vietovės parinkimas. Rytinėm pamaldoms labai sunku gauti Toronte erdvią šventovę, o popietinės valandos nepriimtinos dėl kitų renginių. Manoma, kad tinkamiausia vieta — lietuvių kapinių aikštė Mississaugoje, Toronto priemiestyje, kur yra pakankamai vietos žmonėms susirinkti ir automobiliams pasistatyti.

Meninei programai jau pradėti pasiruošimai pastatyti rašytojo, poeto K. Bradūno ir kompozitoriaus D. Lapinsko sukurta operamisterija, pavadintą lotyniškai "Sanctus Casimirus Patronus Lituaniae" (šv. Kazimieras, Lietuvos Globėjas). Tai krikščioniškai patriotiško turinio opera, kurioje originaliu būdu atspindi šv. Kazimiero pagrindiniai gyvenimo bruožai, iškeliama moralinė jo didybė ir susiejama jo kovos su Lietuvos dabartimi ir net su išeivija. Premjera bus vaidinama Toronto Ryersono politechnikos instituto teatre du kartus: rugsėjo 1 d., šeštadienį, ir rugsėjo 2 d., sekmadienį.

Operos organizavimo reikalais rūpinasi kongreso komiteto pirm. J. Sungaila. Daug rūpesčio sudaro operos pastatymo išlaidos. Joms sumažinti yra telkiamos kanadiečių lietuvių meninės jėgos. Pagrindinius vaidmenis sutiko atlikti solistės G. Čapkauskienė iš Montrealio, S. Ziemelytė iš Toronto ir torintiškiai solistai: V. Verikaitis, R. Strimaitis ir A. Simanavičius. Svarbų vaidmenį operoje atliks Toronto chorai: "Arans", "Volungé" ir Priskėlimo parapijos. Brangiai kainuos orkestras, nes reikės samdyti Toronto simfoninį orkestrą. Dar reikės paruošti dekoracijas, aprangas ir daug kitų reikmenų. Manoma, kad šios operos pastatymas kainuos apie \$60,000. Šiam tikslui jau renkamos aukos iš lietuviškų institucijų ir privačių asmenų. Toronto Lietuvių Namai ir Kanados Lietuvių Fondas pirmieji atsiliepė į operos rengimo komiteto pirm. dr. J. Sungailos prašymą, paskirdami pradines aukas. Be abejo, šis opera bus didelis įnašas į mūsų tautinį mu-

(Nukelta į 12 psl.)

"Amber Holidays"

1984 M. ESKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

BALANDŽIO 18 — \$1114.00	LIEPOS 9 — \$1618.00
GEGUŽĖS 9 — \$1114.00	LIEPOS 18 — \$1361.00
GEGUŽĖS 14 — \$1335.00	RUGPIŪČIO 1 — \$1361.00
GEGUŽĖS 30 — \$1361.00	RUGPIŪČIO 13 — \$1528.00
BIRŽELIO 11 — \$1315.00	RUGSĖJO 5 — \$1361.00
BIRŽELIO 18 — \$1528.00	RUGSĖJO 17 — \$1127.00
BIRŽELIO 20 — \$1361.00	RUGSĖJO 26 — \$1142.00
SPALIO 3 — \$1268.00	

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai — Vilnius, Ryga, Talinas, Maskva, Leningradas.

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite 1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Istaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkom dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT #TA 0324

Iš praeities prisiminimų

Prieš 50 metų Marijampolėje

Štai guli prieš mane, nežinia kokių stebuklu atsiradęs (juk taip daug visko paliko ten), Marijampolės Valdžios Mokytojų Seminarijos ATESTATAS, pasirašytas jau daugumoje į dąsas iškeliavusių pedagogų, patvirtintas oficialiu seminarijos antspaudu, datuotas: 1933 metų birželio mėn. 22 d. Į mane žiūri, iš prisegtos nuotraukos, gana susirūpinusio veidelio, 18-os metų jaunuolis, vešliai garbanota galvele. Tai buvo prieš 50 metų! Dabar jau, kada anot mūsų pagarbaus humoristo A. Gustaičio žodžių: "... rengiesi į dangų, o liūdnoka: jauti kažko neatlikai...", norėtusi dar kartą, nors trumpam, nors mintimis, sugrįžti į sparnuotos jaunystės laikus.

1919 metais, iš Veiverių atkelta Mokytojų Seminarija (į Marijampolę J. R.) prisiglaudė pradžioje prie žiburio gimnazijos esančiame name, kol 1926 m. sausio mėn. 18 d. buvo pašventintos naujos, specialiai mokytojų seminarijai statytos patalpos (Liet. Enc.).

KAZIMIERINIAI METAI...

(Atkelta iš 11 psl.)

zikinį lobyną ir todėl užsitarauja lietuviškų verslo institucijų ir lietuvių visuomenės žymesnės finansinės paramos.

Po operos "Royal York" viešbutyje kongresas bus užbaigtas iškiliu pokyliu, kuriame dalyvaus daug garbingų svečių. Jau užsakytos salės, techniškos detalės dar svarstomos atitinkamų komisijų.

Šalia šių didžiųjų renginių įvyks ir mažesnių. Kongreso išvakarėse įvyks Pasaulio Lietuvių Katalikų Kunigų Vienybės suvažiavimas. Be to, dar planuojama surengti religinio meno parodą ir specialią programą vaikams.

Šių kazimierinių metų kongreso globėju sutiko būti Toronto kardinolas Emmett Carter. Jau sudarytas garbės komitetas, į kurį pakviesti penki laisvame pasaulyje gyvenantie lietuviai vyskupai, katalikiškų organizacijų vadovai ir kiti garbingi asmenys.

Kongreso rengimo komitetas intensyviai dirba, posėdžiauja, planuoja, vykdo nutarimus pasitelkę talkininkus, kad šis kazimierinių metų didingas kongresas būtų sėkmingas, iškilius, prasmingas ir sustiprintų viltis lietuvių išeivijoje ir okupuotoje Lietuvoje laisvės artėjančia aušra.

JONAS RIMKŪNAS

1931 metų rudenį, užsidarius Simano Daukanto Mokytojų Seminarijai, Kaune, būrelis mūsų — "kauniokų" (apie 10 asmenų) atvykome į Marijampolės Valdžios Mokytojų Seminariją pilnam pradžios mokyklos mokytojo cenzui įsigyti. Atsidūrę pačioje Suvalkijos širdyje, iš karto pajutome, (žinoma, tik tie, kurie nebuvome suvalkiečiai), kad turėsime gerokai padirbėti norėdami susilyginti bendrinėje (ir oficialioje) lietuvių kalboje su vietiniais mokslo draugais. Suvalkijos vaikai jau iš prigimties taip teisingai tarė ir kirčiavo žodžius, kad ilgosios ar trumposios nesudarė jiems jokio vargo. Ne mums! Prisimenu vieną iš savo mokslo draugų, kuris bandė "prisitaikyti" vis dėdamas kirtį ant paskutiniojo žodžio skiemens. Bet ir vėl suklupo, kada daugis kaitos galininko linksnyje sukirčiavo tuos, labai padorius, ūkininkų gyvulėlius kirčiais arklius, karvės...

Šiaip pati seminarija, jos naujieji rūmai, aplinka, mokytojų kadrą, sutiktieji mokslo draugai paliko gražių prisiminimų visam gyvenimui.

Seminarijos direktoriumi mūsų laikais buvo angliško grožio, sudėjimo, manierų ir būdo vyras — F. Treigys: gražus, lieknas ir aukštas gi šaltas — kaip ledas ar Apolonas (jeigu norit). Jo matematikos ar kosmografijos pamokose didžiausią triukšmą sukeldavo tik turbūt ne į tą klasę papuolęs, nodas.

Besitraukiant iš tėvynės į Vakarus, buvau netikėtai susitikęs su jo gražia dukrele (berods Irena?) kažkokioje Danzigo "Auslaender Hilfstelle'je". Nežinau, kur ją likimas toliau nuvedė, juk tuo laiku buvo taip viskas netikra.

Mokytojų kadre ar personale turėjome ir platesniajai lietuvių visuomenei pažįstamų pedagogų, k. a.: Dr. M. Krasauskaitę (dėstė istoriją ir pedagogiką, mirė Amerikoje), muz. J. Kamaitį (baigusi Leipzigo Konservatoriją, berods, jau mirus Lietuvoje), lituanistą Akelį jr. ir Akelį snj. (dėstė darbalius), poetą, rašytoją, fizinės kultūros ir tautinių šokių autoritetą — Augustaitytę - Vaičiūniene (dėstė fizinį auklėjimą mergaitėms, vadovavo mergaitėms — skautėms Rygiškių Jono gimnazijoje, mirė Amerikoje), ponį Hoffmanienę (pažįstamą Jaugeliui tų laikų moksleivį, nes buvo dėstiusi vo-

kiečių kalbą daugelyje to laiko aukštesniųjų mokyklų), pedagogą ir labai malonų džentelmeną Natkevičių (dėstė metodikas, manau, kad jau a. a.), Vitkauską (dėstė fiziką ir chemiją), agr. Bajoriną ir kt. Atskirai reiktų paminėti kun. V. Balsį, tik nežinau, ar jis bus tas pats, kankinys, apie kurį, rašo Liet. Enc. II tomas, psl. 105.

Į mokytojų seminarijas lietuviškasis jaunimas stėjo, mano manymu, dėl trejetos priežasčių: tie, kuriems mokytojo - auklėtojo profesija buvo prie širdies, baigė specialiąją mokyklą (panašiai gal kaip ir Aukštesniąją Technikos mokyklą), norėjo, po 12 metų mokslo, užsitikrinti sau pragyvenimą, nes gimnazija to negarantavo. Ir pagaliau tie, kurie žiūrėjo į mokytojų seminariją, kaip per einamąją mokslo instituciją (lygią gimnazijai), duodančią teisę stoti į Lietuvos Universitetą (eventualiai į Karo Mokyklą, Prėkybos Institutą etc.).

Šiuo principu, atrodo, ir mūsų laikais laida pasklido po platųjį pasaulį. Didesnė dalis (daugumoje mergaitės) liko ištikima mokytojo profesijai, penketas sveikesnių jaunuolių baigė sėkmingai Lietuvos Karo Mokyklą (du iš jų žuvo, du gyvena Amerikoje ir vieno likimas man nežinomas). Iš klasės draugų, apvainikavusių savo pastangas aukštojo mokslo diplomais, (išskirus kariškius) prisimenu: med. dr., patologą, A. Barkauską (vieną iš "kauniokų", su kuriuo likimas lėmė išsimokyti visus aštuonius metus: Aušros gimnazijoje, du Simano Daukanto Mokytojų Seminarijoje ir du Marijampolės M. S.) ir marijampolietę, matematikę M. Ja-

Marijampolės mokytojų seminarijos 1933 metų laidos abiturientai (ne visi). Iš kairės pirmoje eilėje: dr. Barkauskas, J. Rimkūnas, J. Venslovaitė, B. Vosylius, Jokūbauskaitė, Gečas. Antroje eilėje: Narinkevičius, Jarumbavičiūtė, Puskunigis, Gustaitis. Trečioje: Markevičius, Mickus, Plečkaitis, Lingys, Petkevičius, Bruzga.

rumbavičiūtę, mokytojavusią jau gimnazijoje. Dr. Barkauskas, kiek žinau, gyvena ir verčiasi gydytojo praktika Kanadoje. Bolius Vosylius, vėliau skautiškoje hierarchijoje nusisiekęs net iki vyr. skautininko, paskuko į žurnalizmą. Lietuvoje, Kaune, kurį laiką redagavo L. šaulių TRIMITĄ. Klasėje buvo vienintelis žydų kilmės, labai draugiškas, tylus ir malonus vyras Davidavičius, kuris per chemijos laboratorijos pamoką, slėpdamas nuo mok. Vytkausko, buvo į burną įsidėjęs natrijaus gabalėlį ir vos, jam (natrijui) užsidegus, spėjo išspiauti.

Sėkmingai baigęs mokytojų seminariją, Davidavičius tuoju gavo lietuvių kalbos mokytojaus vietą Kauno Žydų gimnazijoje. (Jo tolimesnis likimas man nežinomas).

Atvažiavę "kauniokai" suorganizavome seminarijoje skautų vyčių būrelį. Jam visą laiką vadovavo vyr. sklt. J. Manomaitis (likęs Lietuvoje).

Būrelyje dalyvavo aktyviausias jaunimas. Žiūrėdamas dabar į 50-ties metų senumo nuotrauką, juos prisimenu ir rodos matau, kaip vakar. Štai jie: vyr.

sklt. K. Markevičius (gyvena Amerikoje), sklt. Plečkaitis (likimas nežinomas), sk. vyt. sklt. B. Vosylius (miręs Amerikoje), V. Bruzga (likimas nežinomas), vyr. sklt. Narinkevičius (žuvęs), vyr. sklt. Z. Petkevičius (likimas nežinomas), vyr. sklt. P. Balaševičius (likimas nežinomas), sklt. J. Puskunigis (žuvęs), pskl. J. Rimkūnas (gyvena Amerikoje), pskl. J. Kupstas (likimas nežinomas) ir sklt. J. Mickus (likimas nežinomas). Išsiskirstydami padarėme vinjetę su būrelio nuotrauka ir sekančiu pasižadėjimu: "... Jaunystės jėga pasipuošę ir skautiška šypsena apsiginklavę, tiesiame gyvenimo sparnus, bet žadame pasimatyti 1940 m. rugpjūčio mėn. 15 d., tuose pačiuose seminarijos rūmuose...". seka — visų parašai. 1940 metai buvo pirmosios okupacijos metai. Visi, manau, turėjo tiek savų rūpesčių, kad duotasis pasižadėjimas liko neįvykęs faktas.

(Bus daugiau)

LABORERS, BURNERS FOR SCRAP METAL YARD IN N. E. MUST BE OVER 21 AND HARDWORKING. APPLY IN PERSON. THALHEIMER BROTHERS 5550 WHITAKER AVE. PHILADELPHIA, PA. 19124 (13)

AMBER STUDIOS, Inc.

Tel. (216) 531-3500

505 East 185 Street,
CLEVELAND, Ohio 44119

Galerija atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus trečiadienius

Clevelando meras krepiasi į tautybių grupes

Aurelija Balašaitienė

Gruodžio 28 dienos vakare Clevelando miesto rotušėje mero George Voinovich kvietimu į spaudos konferenciją ir vaišės buvo pakviesti Clevelando tautybių spaudos, organizacijų ir radijo atstovai. Neformalus, jaukus susipažinimas ir pokalbis vyko mero kabineto patalpose, kur, tarp kalėdinių dekoracijų, girliandų ir gėlių buvo pilstomas trijų rūšių vynas. Meras ir ponija Janet Voinovich asmeniškai pasveikino kiekvieną svečią, sudarydami jaukią ir malonią šeimyninę atmosferą. Apie 7 val. visi buvo pakviesti į konferencijų kambarį, kurio aukštos lubos, paauksuotuose rėmuose ant sienų iškabinti originalūs buvusių Clevelando merų portretai, senoviniai baldai, žvilgantis, ilgas stalas ir aukštomis atlošomis žalsvos kėdės dvelkė Clevelando miesto ir Ohio valstijos istorijos dvasia.

Meras savo įžanginiame žodyje iškėlė Clevelande gyvenančių tautybių reikšmę ir įnašą į ekonominę, socialinę ir kultūrinę miesto gyvenimą, konkrečiai išvardindamas kai kurių tautybių atsiekimus. Gražiai nupasakojo jis ir lietuvių namų East 185-je gatvėje statymo istoriją ir tą faktą, kad tų namų pastatymas prisidėjo prie rajono prestižo pakėlimo ir apylinkės pagerinimo. "Tautybės pasižymi sugebėjimu išlaikyti pasididžiavimą savo parapijomis, kultūros namais ir gyvenvietėmis ir tęsti savo senų kultūrų kalbą ir tradicijas", kalbėjo jis, pakartotinai prisimindamas Lietuvų Namų dešimtmečio šventę.

Antroji jo kalbos dalis jau buvo atviras kreipimasis į tautybių grupes su prašymu palaikyti jo vedamą miesto tvarkymo politiką, sugrąžinusią Clevelandą į reikšmingų ir garbin-

gų Amerikos miestų šeimą, jį iškeliant pavyzdžiu kitiems miestams, patekusiems į žlugimo periodą. Vasario mėnesio 7 dienos specialus balsavimas kvies visus galinčius balsuoti Clevelando miesto gyventojus pritarti $1\frac{1}{2}\%$ atlyginimų mokesčių pakėlimui, be kurio Clevelando miestas grįš į katastrofišką padėtį.

Norėdamas užbėgti kritiškiems klausimams už akių, meras išsamiai išdėstė mokesčio pakėlimo reikalingumą, nurodydamas ekonominio gyvenimo faktus ir iliustruodamas skaitmenimis. "Išlaidos nepadidėjo", šyptelėjo meras. "Ne beatodairiškas išlaidų biudžetas verčia mane kreiptis į balsuotojus pakelti 50 centų nuo uždirbo šimto dolerių mokestį. Pajamos, kurios sudaro miesto finansų pagrindą, yra kaip tik algų mokestis, padėjęs Clevelandui atstatyti savo finansinį stovį, žymiai sumažėjo dėl ne nuo mūsų pačių priklausančių priežasčių. Visiems yra žinoma Warner & Swasey istorija, Republic Steel kritiška padėtis, Cleveland Press susilikvidavimas. Praradus daugelį darbų, sumažėjo ir miesto pajamos maždaug po 4-5 milijonus dolerių į metus. Buvo tikėtasi 168 milijonų, o gauta tik 143 mil. Tačiau, nežiūrint to, pereitų metų deficitas (1982) siekė vos tris su puse milijonų dolerių. Mes buvome labai konservatyvūs: užšaldėme atlyginimus, sumažinome viršvalandžius ir tarnautojų skaičių 325 tarnautojais per vienerius metus. Tačiau šiais metais 18 milijonų dolerių siekiantis deficitas, pajamoms drastiškai sumažėjus, visų pirma palies pagrindinius miesto patarnavimus, nes per paskutiniuosius kelerius metus tarnautojų skaičius buvo sumažintas 1300 asmenų. Dau-

Clevelando miesto meras George Voinovich tautybių atstovams aiškina apie mokesčių pakėlimą. M. Žitkaus nuotr.

giau tarnautojų atleisti neįmanoma. Aš prašau jus visus paaiškinti mokesčių pakėlimo svarbą savo tautinių grupių tarpe ir pabrėžti, kad nei pensininkai, nei bedarbiai nuo to mokesčio nenukentės. Ta pusė procento bus atskaitoma tik iš tarnautojų algų. Gi prestižus miestui pinigų, gali nukentėti tokie svarbūs patarnavimai, kaip greitoji pagalba, ugniagesiai, šiukšlių vežimas ir policijos apsauga. Tuo atveju nukentėtų daugiausia vyresnio amžiaus pensininkai... Šis mokestis miestui duotų 26-27 milijonus pajamų, atstatant paties miesto finansinį pajėgumą ir investuojant į ekonominiai užtikrintą rytojų".

Baigdamas savo prašymą, meras užtikrino, kad ekonominio pagerėjimo ženklai jau yra matomi. Naujai įsteigtas ekonominio planavimo departamentas projektuoja 7600 naujų darbų su maždaug 196 milijonais metinio uždarbio, o federalinės valdžios 33 milijonų miesto statybos paskola savo ruožtu sukels dar 56 milijonus apyvartos. "Tačiau tų pramoninių viršinių ir būsimieji darbdaviai reikalauja, kad gatvės būtų išvalytos, kad būtų gera policijos apsauga tarnautojams ir t.t. Be naujų įplaukų visa tai bus neįmanoma", dar kartą primygtinai aiškino meras Voinovich. "Turime ne tiek išlaikyti esamą patarnavimų lygį, bet jį patobulinti ir praplėsti".

Prasidėjus klausimams ir diskusijoms, teko pastebėti, kad visos tautybės, ypatingai gausūs lenkai ir vengrai, visapusiškai merą remia ir jo prašymą galimai įtikinamiau perduos savo žmonėms. Į priekaištą, kad algos mokestis palies daugumoje priemiesčių gyventojus tarnaujančius Cleve-

lando miesto ribose, meras atsakė: "Bet jie praleidžia didžiausią savo laiko dalį Clevelando mieste ir taip pat tikisi ir reikalauja, kad gatvės būtų išvalytos ir saugios. Taip kaip bedarbiai naudojasi policijos apsauga, pensininkai ir kiti algų negaunantieji asmenys, visi be išimties naudojasi miesto patarnavimais, nors už juos nieko nemoka. Jei balsuotojai mokesčio pakelti nesutiks, Clevelando miestas atsidurs blogoje padėtyje, sumažinant įvairius gyvybinius patarnavimus", kalbėjo jis. "Jei tai būtų priimtina, aš pulčiau čia prieš jus ant kelių, prašydamas, kad mane paremtumėte", nusijuokė jis, bet jo žodžiuose nuskambėjo rimties aidas.

Pasibaigus klausimams ir diskusijoms, visi buvo pakviesti į valgomąjį, kuriam buvo paruoštos puikios vaišės. Bendra dalyvių nuotaka buvo pakili ir, privaliai pasikalbėjus, buvo aišku, kad didelė dauguma stengsis savo visuomenių tarpe raginti balsuoti už mokesčio pakėlimą ateinančiuose vasario 7 dienos rinkimuose. Konferencijoje dalyvavusiem lietuviams me-

ras ir ponija skyrė ypatingą dėmesį, pabrėždami Dirvos svarbą ir įtaką Clevelando gyvenime. Meras neabejoja, kad lietuviai jį remia, kaip ir rėmė iki šiol. Įdomu buvo pastebėti ir tai, kad tarpe 50-60 dalyvių tik "Dirva" turėjo savo fotografą su vieninteliu foto aparatu.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

REGISTERED PHYSICAL THERAPISTS

Staff position with private non-profit comprehensive out patient rehab center. Wide variety of patients. Facility located in Lafayette, La. Candidate must be graduate of approved school of Physical Therapy. Licensed or eligible to be licensed by the state of La. Excellent salary and benefits. Qualified applicants send resume to: Mrs. SHIRLEY DICKIE, Executive Director.

SOUTHWEST LOUISIANA
REHABILITATION CENTER
P. O. BOX 4923
LAFAYETTE, LA. 70502
(2-11)

PRINTERS OPPORTUNITY

Young, fast growing division of Harte-Hanks Communications, a NYSE Fortune 100 company located in Southwest Miami, looking for experienced Goss Community Operator to handle operation and crew. Must be an "take charge" person who can manage people. Additional experience on 3-knife trimmer and gluer helpful. Top benefits, paid vacations and holidays. Call FRANK ANDERSEN,

(305) 232-4115

FOR FURTHER DETAILS. (2-6)

Clevelando miesto meras George Voinovich su žmona ir Dirvos bendradarbe Aurelija Balašaitiene (dešinėje) po spaudos konferencijos. M. Žitkaus nuotr.

MATAS & TURNER REALTY

501 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119

486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
(CERTIFIED RESIDENTIAL APPRAISER)

ASSOCIATES

ROMA MAJOROVAS
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
ANTANAS KALVAITIS
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
HOWARD TURNER — Attorney
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

LOS ANGELES

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS RENGINIAI

Kovo 4 d. šv. Kazimiero, Lietuvos ir mūsų parapijos globėjo 500 metų nuo jo mirties minėjimas. Kovo 1-3 dienomis maldos ir susitelkimo tridienis, vedamas svečio kunigo. Kovo 4 d., 10:30 val. iškilmingos mišios. Visos organizacijos, religinės bei tautinės kviečiamos dalyvauti uniformuoti ir su savo vėliavomis. Po pamaldų visų dalyvių bendra nuotrauka bažnyčios priekyje ir duodami pietūs viršutinėje parapijos salėje. Visi lietuviai kviečiami dalyvauti ir pagerbti savo vienintelį šventąjį.

Balandžio 11-15 d. d. metinės visų lietuvių rekolekcijos, kurias praves kun. Vytautas Bagdonavičius iš Chicagos, geras ir prityręs pamokslininkas, žurnalistas, kelių vertingų knygų autorius.

Birželio 17 d. 31-ji parapijos rengiama Lietuvių Diena, skirta šv. Kazimiero garbei, jo 500 metų mirties ir išaukštinimo proga. Lietuvių Diena prasidės pamaldomis ir po to Marshall High auditorijoje masinis lietuvių susirinkimas ir koncertas su iškiliausiais lietuviais dailininkais.

• Kalifornijos Lietuvių Golfo Klubu metinis susirinkimas įvyks sausio 22 d., sekmadienį, 1 val. po pietų, Lietuvių Tautinių Namų svetainėje, 3356 Glendale Blvd., Los Angeles, Calif. (įėjimas iš Perlita Ave.). Bus renkama klubo vadovybė 1984-iesiems metams ir nustatomos klubo veiklos gairės. Kviečiami ypač jaunesnieji žaidėjai-nariai ir būsimi nariai, kurie norėtų aktyviai įsijungti į klubo veiklą.

Klubu nariai kas mėnesį žaidžia (trečio penktadienio rytą) draugiškose žaidynėse. Dėl vietos rezervavimo ir aikštės adreso prašoma iš anksto skambinti Paulini Arui (213) 393-5561 arba Vyt. Plukui (213) 453-1504.

(213) 829-4757 (213) 893-7584

VINCENT JUODVALKIS

Certified Public Accountant

2802 Santa Monica Boulevard
Santa Monica, CA 90404

14659 Linedale Street

Panorama City, CA 91402

WANTED

MACHINIST-Davenport Screw Machines. Set up and operate. Minimum 5 years exp. First and Second Shifts. Excellent benefits, plus profit sharing. Call collect JIM STUDEBAKER, STANDARD INSERT CO.

12280-MONTAGUE ST.
PACOIMA CA. 91331
213-896-9529

(39-2)

MAŽLIETUVIŲ PAREIŠKIMAS

Mažosios Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio suvažiavimo, įvykusio 1983 metų liepos mėn. 4-5 dienomis Tautiniuose lietuvių namuose Čikagoje, Illinois.

REZOLIUCIJA

Mes, Mažosios Lietuvos lietuviai iš Š. Amerikos, Europos, Australijos ir kitų vietovių susibūrę Čikagoje Tautiniuose lietuvių namuose bendram suvažiavime aptarti toli likusios Tėvynės tragiškos padėties ir jos likiminių reikalų, o taipgi savosios organizacinės veiklos laisvajame pasaulyje, su meile ir skausmu prisimename:

— Mūsų drąsios genties prūsų baisias apsigynimo kovas, vykusias prieš 700 metų ir trukusias be paliovos iki šių dienų gentis liko sunaikinta neįlygioje kovoje prieš kryžiuočių planingai vykdomą tautžudystę.

— Baisųjį visuotinį marą, sunaikinusį didelę Mažosios Lietuvos gyventojų dalį, nusiaubtą švedų karų ir juos sekusių badmečių.

— Mažosios Lietuvos lietuvių ilgų šimtmečių ryžtingas pastangas išsilaikyti savoje žemėje, puoselėjant kalbinius ir kultūrinius tautos lobius, sunkiose aplinkybėse apjungiančius visus lietuvininkus laiko ir įvykių tėkmėje.

— 150 metų sukaktį nuo pirmosios periodinės spaudos lietuvių kalba pasirodymo Mažosioje Lietuvoje; 100 metų sukaktį nuo Ragainėje ir Tilžėje spausdintos "Aušros", visai lietuvių tautai atskleidusios naują tautinio susipratimo gaidynę, brandinusią nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymo mintį.

— 65 metų sukaktį Tilžės akto, 1918 metų lapkričio 30 dieną paskelbusio visos Prūsų arba Mažosios Lietuvos įsijungimą į bendrą nepriklausomą Lietuvos valstybę; Tilžės akto pasekmė buvo Klaipėdos krašto išsivadavimas.

Mažosios Lietuvos lietuvių sąskrydžio laisvajame pasaulyje dalyviai skaudžiai pergyvena tragišką Tėvynės netekimą. Imperialistinė Sovietų Rusijos okupacija sunaikino lietuvių tautos ainių gyvenimą, besitęsusių tūkstančius metų Baltijos jūros, Nemuno, Prėgliaus ir Vyslos erdvėje. Jos gyventojai išžudyti, ištremti Sibire arba išblaškyti toli nuo gimtinės — Vokietijoje, Amerikoje, Australijoje ir kituose pasaulio kraštuose. Tačiau, nežiūrint kur gyvenimo aplinkybių nublokšti begyventumėm, mums tėviškė niekuomet nepaliks visų apleista. Joje amžiams neatskiriama pasilieka dalis visos tautos istorijos ir to lietuviško krašto gyvenimo apraiškos. Ten visuomet pasilieka su tėviškės žeme neatskiriama susijungę jos laisvės kovotojai, kultūrinių darbuotojų ir lietuvių puoselėtojų kapai, kurie iškaltai bylos ateities kartoms. Jie įpareigoja, ypač mus visus laisvajame pasaulyje, tęsti senųjų prūsų ir lietuvių dvasinį palikimą — nenuilstamai kovoti ir skelbti pasauliui, kad tai yra mūsų tautos žemė ir kad ji turi grįžti į bendrą naujai prisikelsiančią nepriklausomą Lietuvos valstybę.

M. Brakas,
MLR Sąjūdžio pirmininkas
K. Kikutis,
MLRS suvažiavimo
pirmininkas

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel: (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

Packages To
Poland
Express Delivery
Only 50¢ per Pound
21 lbs. max.
Shipments Every Week
Largest Dealer in Ohio
Since 1967
**POLISH IMPORT
CENTER**
6301 Fleet Ave.
429-1010

• PERKANT IR PAR-
DUODANT NAMUS prašo-
me kreiptis į ČIPKUS
REALTY, 31715 Vine St.,
Willowick, Ohio 44094. Tel.
943-0910.

APDRAUDOS rei-
kalais geriausius patarna-
vimus gausite kreipdamie-
si į OBELENIS apdraudos
įstaigą. Skambinti ZENO-
NUI (216) 531-2211 arba
SAULIUI (216) 461-3500.

HOUSE FOR SALE

Euclid 5x5, excellent condition off Lake Shore Blvd.
\$79,900.

George Knaus
Realtor

481-9300 (1-2)

TAILOR

PART TIME
EXPERIENCED

CALL 301-727-5777

WANTED JOURNEYMAN or 1ST
CLASS SKILLED
KLUGE LETTERPRESS
OPERATOR

Experienced full-time. Embossing, foil stamping experience helpful. Steady work for qualified help and fringe benefits. Send resume or call: AC-CENT EMBOSsing, 306 Washington, N. Minneapolis, Minn. 55401 612-332-4948. (1-7)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

FOR ICU & CCU. FOR ALL SHIFTS
To work and live in a small congenial community. Positions available in new coronary care unit of 41 bed hospital in Northern Wisconsin. Experience preferred. Good starting salary and fringe benefits. For information & application contact Dorothy Ortmann, D.O.N., HAYWARD AREA MEMORIAL HOSPITAL, Route 3, Box 3999, Hayward, WIS. 54843. 715-634-8911. (1-7)

MACHINE SHOP HELP

to work and live in Florida. Requires 5 years minimum experience as PUNCH SETTERS. Steady work, good rate & benefits.

MINIMATIC COMPONENTS

580 S. MILITARY TRAIL
DEERFIELD BEACH, FLA. 33441
305-421-9300 (1-5)

Superior Savings

ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki

\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS**

ČEKIŲ SĄSKAITA

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI

ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,

šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

BIATOLONO PIRMENYBĖS

Pirmosios š. A. lietuvių biatolono (Biathlon) pirmenybės įvyks š. m. vasario 12 d., sekmadienį, ORCO Sportsmen's Association's Range, Geneva, Ohio (apie 40 mylių į rytus nuo Clevelando). Pradžią 9:30 val. r. Registracija nuo 8:15 iki 9:15 val. ryto.

Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš Ohio valstijos pirmenybių, kurios vyks vyrams ir moterims, šiose klasėse: suaugusių A (prityrusių — virš 19 m.), suaugusių B (pradžiokų — virš 19 m.), jaunių (14-19 m. imtinai) ir jaunučių (žemiau 14 m.). Lietuvių pirmenybių klasifikacija priklausys nuo dalyvių skaičiaus.

Biatolonas yra kombinacija cross-country slidinėjimo ir šaudymo .22 kalibro šautuvais. Šiose varžybose distancija bus 10 km. (6.2 mylios), su 3 sustojimais šaudymui, po 5 šūvius iš 50 m.

Dalyvių registracija atliekama ir smulkios informacijos gaunamos pas varžybų vadovą Algirdą Garlauską, 20550 Ball Avenue, Euclid, Ohio 44123. Telefonas (216) 486-6987. Pateidaujama registruotis iki vasario 8 d.

Ši nauja sporto šaka buvo įvesta į ŠALFAS S-gos varžybinę programą visuotiniame ŠALFAS S-gos suvažiavime, 1983 m. gruodžio 10 d. Clevelande.

Lietuvių pirmenybes globoja ŠALFAS Vid. Vakarų Sporto Apygarda ir Clevelando LSK žaibas.

• A. A. Juozas Kizevičius, 78 metų amžiaus, mirė sausio 6 d. Clevelande,

Sol. Gina Čapkauskienė ši šeštadienį dainuos LB Ohio apygardos rengiamame koncerte.

nuliūdime palikęs žmoną Kazimierą, sūnų dailininką Kęstutį ir kitus gimines. Po gedulingų pamaldų palaidotas sausio 9 d.

• Clevelando pensininkų klubas, per išd. Marceliną Žitkų, Dirvai paremti atsiuntė auką 25 dol. su Naujų Metų linkėjimais Dirvai ir visiems jos bendradarbiams. Ačiū.

• Pilėnų tunto tradicinio Blynų baliaus data pakeičiama iš kovo 3 d. į vasario 25 d., atsižvelgiant į šv. Kazimiero minėjimą, kuris įvyksta kovo 4 d.

• V. Benokraitis, gyv. Clevelande, užsakė Dirvą, kaip kalėdinę dovaną, Juozui Kuncaičiui, gyv. Dorchester, Mass.

• Petras Maželis, Vaidilos teatro meno vadovas ir

režisierius, išvyko keletai savičių į St. Petersburg, Fla., kur žada susitikti su žibinto teatro aktorais ir aptars lietuvių teatro veikalus. Jis taip pat vežasi video kasetę Algio Rukšėno "Posėdis pragare", kurį ten rodys. Jis apsistojo pas dr. Ireną ir Antaną Mačionius.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• SAUSIO 14 D., šeštadienį, koncertas su Gina Čapkauskienė. Ruošia LB Ohio Apygarda.

• SAUSIO 22 D. Draudžiamosios lietuvių spaudos paroda. Ekspozitai iš Broniaus Kviklio archyvo. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• SAUSIO 22 D., Klaipėdos krašto atvadavimo paminėjimas Lietuvių namuose. Rengia

Žalgirio šaulių kuopa ir karių veteranų "Ramovė" Clevelando skyrius.

• VASARIO 5 D. Žalgirio šaulių kuopos narių susirinkimas Lietuvių namuose.

• VASARIO 11 D. Lietuvos laisvės vigilija. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• VASARIO 12 D. — Vasario 16-sios minėjimas. Ruošia Amerikos Lietuvių Taryba.

• VASARIO 25 D. — Užgavėnių blynų balius — rengia Pilėnų tunto tėvų komitetas.

• KOVO 4 D. — 4 val. parapijos auditorijoje Šv. Kazimiero 500 metų mirties minėjimas. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• KOVO 25 D. — Kaziuko mugė, Dievo Motinos parapijos salėje. Rengia Neringos, Klaipėdos ir Pilėnų tuntai.

• BALANDŽIO 8 D. 4 val. popiet sol. Aldonos Stempužienės koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia: Dievo Motinos parapija.

• GEGUŽĖS 5 D. Grandinės balius Slovėnų auditorijoje.

A. A.

JURGIUI APANAVIČIUI

mirus, jo žmonai MARIJAI, sūnums VINCUI ir ROMUI, dukterims MARYTEI, ELVYRAI, BIRUTEI ir jų visų šeimoms reikiame gilią užuojautą ir dalinamės jų skausmu

Izabelė Jonaitienė

Mega Barniškaitė

Jonas Gudėnas

Rimutė ir Donatas Nasvyčiai

Lietuvos Diplomatinės Tarnybos šefui ministeriui

STASIUI LOZORAIČIUI

mirus, gilią užuojautą reiškia žmonai VINCENTAI ir sūnums STASIUI ir KAZIUI ir visiems nepriklausomos Lietuvos pasiuntiniams ir konsulams

JAV LB Krašto Valdyba

Diplomatinės Tarnybos šefui

A. A.

STASIUI LOZORAIČIUI

mirus, velionio žmonai VINCENTAI, sūnums STASIUI ir KAZIMIERUI, ir Lietuvos Diplomatinės Tarnybos nariams reikiame gilią užuojautą

Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas

• GEGUŽĖS 6 D. — Šv. Jurgio iškilminga sueiga, Clevelando Lietuvių Namuose. Rengia Pilėnų tuntas.

• GEGUŽĖS 12-13 DIENOMIS Clevelando Ateitininkijos tradicinė-metinė šeimos šventė, Dievo Motinos parapijos patalpose.

• Gegužės 19-20 vyr. skaučių Židinio parengimas.

• GEGUŽĖS 26-27 D. Clevelande Lietuvių Namuose Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Seimas, banketas ir Vilties draugijos narių suvažiavimas.

• BIRŽELIO 2 D. Abiturientų balius. Ruošia LB Oh. Apygarda.

• BIRŽELIO 2 — Šv. Kazimiero Lit. mokyklos linksma vakaris.

• BIRŽELIO 3 — Šv. Kazimiero Lit. mokyklos mokslo metų užbaigimas.

• RUGPIŪČIO 24-26 D. D. — Neringos ir Pilėnų tuntų savaitgalio stovykla, Camp Wandlee, Pelee Island, Ontario.

• RUGSĖJO 22 D. Vasarą palydint Neringos skaučių tunto balius.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS OHIO APYGARDA

1984 m. sausio mėn. 14 d. 7 val. vak.

DIEVO MOTINOS PARAPIJOS AUDITORIJOJ RENGIA

sol. GINOS ČAPKAUSKIENĖS ir pianisto ANDRIAUS KUPREVIČIAUS KONCERTA

Bilietus rezervuoti tel 486-5970 ar 261-4077 ir po lietuviškų pamaldų parapijos kavinėj. Kaina 8, 6 ir 4 dol. Aukojusieji 25 dol. ar daugiau, skelbiami rėmėjais ir gauna du pirmųjų eilių bilietus. Norintieji dalyvauti vakarieneje praneša iki sausio mėn. 12 dienos. Kaina 6 dol.

DIRVA

• Stasio Santvaro BUVIMO PĖDSAKAMS pasirodžius, prie jų išleidimo Bostone prisidėjo Elena ir inž. Juozas Kuncaičiai. Autorius bičiuliai m s Kuncaičiams nuoširdžiai dėkoja.

• Bostoniškis Dirvos rėmėjas, kuris prašė jo pavardės neskelbti, Dirvai atsiuntė auką 500 dol. Ačiū.

• Ieškomi Justino Pečkaičio giminės. 1930 m. gyvenę Clevelande. J. Pečkaitis, gm. Šakių apskr., Ašmoniškių km., prieš pirmą pasaulinį karą atvyko į Ameriką ir apie 1930 m. kuvo automobilio katastrofoje.

Buvo likę jo žmona, sūnus ir dvi dukterys. Ieško brolis Juozas Pečkaitis gyvenantis Lenkijoje. Giminės ar turintieji apie juos žinių prašomi rašyti BALFui, 2558 W. 69th Street, Chicago, Ill. 60629, tel. 312-776-7582.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIS** apdraudos įstaigą. Skambinti **ZENONUI** (216) 531-2211 arba **SAULIUI** (216) 461-3500.

VI-ji Teatro festivalį surengęs komitetas. Iš kairės: Antanas Valavičius, Birutė Jasaitienė, JAV LB Kultūros tarybos pirm. Ingrida Bublienė, Apolinaras Bagdonas, Matilda Marcinkienė, pirm. Anatolijus Kairys ir Juozas Šlajus. Teatro Festivalis įvyko Chicagoje 1983. XII. 24-27 d. d. Z. Degučio nuotr.

Didžiam kovotojui dėl Lietuvos laisvės,

Lietuvos diplomatijos šefui,

ministeriui STASIUI LOZORAIČIUI

mirus, žmonai VINCENTAI, sūnums STA-

SIUI ir KAZIUI gilią užuojautą reiškia ir

kartu liūdi

Detroito Lietuvių Organizacijų Centras

A. A.

JURGIUI APANAVIČIUI

mirus, jo dukterims BIRUTEI SKRINSKIE-

NEI, MARIJAI MIKONIENEI ir jų šei-

moms, sūnums VINCUI ir ROMUI ir visiems

artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Clevelando Ateitininkija

Tauriam Lietuvos Sūnui, Lietuvos Diplomatinės Tarnybos šefui, Ministeriui

A. A.

STASIUI LOZORAIČIUI

mirus, velionies žmoną VINCENTĄ ir sūnus STASĮ ir KAZĮ su šeimomis bei Lietuvos Diplomatinės Tarnybos narius, netekus mylimo vyro ir brangaus tėvelio bei gerbiamo savo vadovo, liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

AL Tautinės Sąjungos, Detroito Skyriaus Valdyba

Aukos Dirvai

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

J. Cukuras, Chicago 8.00
K. Damijonaitis, Deerfield 5.00
V. Jokūbaitis, Euclid 8.00
VI. Kalytis, Great Neck 13.00
St. Berkiel, Antioch 5.00
K. Tamošiūnas, Parma .. 3.00
P. Šimoliūnas, Chicago .. 8.00
A. Bliudžius, Detroit 5.00
J. Paltarokas, Chicago .. 8.00
L. Lendraitis, Boston 8.00
Pr. Nėdas, Chicago 3.00
St. Balsys, Jacksonville .. 13.00
VI. Domeika, Fairfield .. 3.00
A. Kavaliūnas, Chicago .. 3.00
C. Tamašauskas, Phila. .. 3.00
St. Pročkys, Chicago 13.00
Ch. Bogushas, Waterbury 8.00
P. Stankus, Hartford 8.00
M. Tonkūnas, Upland 3.00
Br. Akelienė, Valencia .. 3.00
V. Petukauskas, Cleveland 3.00
E. Jocius, Cleveland 3.00
Dr. K. Šimaitienė, Queens 3.00
J. Stonkus, Hamilton 8.00
M. Židonis, New Haven .. 8.00
J. Mačėnas, New Buffalo 8.00
P. Šukys, Kearny 8.00
V. Ripskis, Oak Lawn .. 3.00
K. Rožauskas, Dearborn 8.00
B. Tamulionis, Toronto .. 3.00
M. Gincas, Jupiter 3.00
J. Vaičys, Albion 5.00
VI. Žilinskas, Key Capri 30.00
Aušros Šaulių kuopa Miami 25.00
Z. Mikužis, Chicago 3.00
S. Petrulis, Chicago 33.00
J. Andrius, Santa Monica 13.00
V. Mariūnas, Cleveland .. 3.00
Ig. Muliolis, Cleveland .. 3.00
A. Čėsna, Cleveland 5.00
VI. Bačiulis, Willowick .. 6.00
M. Tijūnelis, Euclid 8.00
A. Drasutienė, Chicago .. 5.00
S. Baniulis, Chicago 8.00
J. Blažys, Chicago 3.00
Pr. Puškorius, Windsor .. 8.00
A. Stepanauskas, Juno Beach 3.00
K. Kalvaitis, Cleveland .. 3.00
Dr. E. Juodėnas, Cleveland 13.00
N. Juškys, Downers Grove 3.00
E. Vilutis, Santa Monica 3.00
V. Matonis, Philadelphia 8.00
V. Bagdonavičius, Phila. 3.00
L. Raslavičius, Elg Grove 8.00
A. Sušinskas, Cleveland 5.00
A. Rūkas, St. Petersburg 5.00
Kun. J. Žvirblis, Grand Rapids 33.00
J. Veblaitis, Union 10.00

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

S. Balys, Grand Rapids .. 5.00
H. Andruška, Woodhaven 3.00
L. Izbičkas, Roxbury 3.00
P. Paliulis, Cambridge .. 3.00
M. Kasniūnas, Tinley Park 3.00
VI. Bikulčius, Chicago .. 5.00
P. Kvedaras, Toronto 3.00
J. Dačys, Norwood 16.00
E. Švegždienė, Toronto .. 3.00
P. Šernas, Toronto 3.00
Dr. D. Kasaitis, Baltimore 10.00
V. Jonaitis, Grand Rapids 3.00
D. Mikoliūnas, Cleveland 8.00
VI. Stropus, Chicago 10.00
P. Matas, Cleveland 8.00
J. Švarcas, Wickliffe 10.00
L. Kalinauskas, Toronto 20.00
G. Janušonis, Rochester 5.00
P. Dalinis, St. Petersburg 13.00
V. Aleksandrūnas, Glendale 20.00
B. Sklaris, Philadelphia .. 8.00
Pr. Lekutis, Fruitport .. 3.00
L. Graužinis, Santa Monica 8.00
A. Bartašiūnas, Boston .. 8.00
A. Andriulionis, Boston 8.00
Dr. P. Pečiulis, Chicago 18.00
S. Čipkus, Willowick 18.00
O. Naumanienė, Cleveland 3.00
E. Tallat-Kelpša, Evergreen Park 13.00
A. Strimaitis, Cleveland 5.00
K. Miškinis, Rochester .. 3.00
J. Matulevičius, Worcester 8.00
O. Daniusevičius, Chicago 8.00
A. Traška, Chicago 20.00
K. Karalis, Jacksonville 8.00
J. Jurkus, Rochester 5.00
J. Stelmokas, Landsdowne 5.00
V. Jonkus, Philadelphia 3.00
A. Šimkus, Los Angeles 13.00
M. Miškinienė, Rochester 25.00
J. Rastenienė, Baltimore 20.00
M. Šelmys, Toronto 19.75
D. Adomaitis, Chicago .. 10.00
Dr. H. Brazaitis, Willoughby 25.00
Dr. A. Palaitis, Racine .. 5.00
M. Ambrose, Mt. Airy .. 3.00
Br. Elsbergas, Surfside .. 10.00
E. Jodinskas, Detroit 5.00
O. Daškevičienė, Chicago 10.00
A. Misiūnas, Chicago 3.00
Br. Keturakis, Milwaukee 13.00
O. Mikulskienė, Cleveland 25.00
ALT S-gos St. Louis skyrius 100.00
X. Y., Washington 25.00
Dr. A. Pacevičius, Toronto 2.75
P. Bartkus, Newbury 3.00
Iz. Orlovs, Cleveland 9.00
S. Malėnas, Gaithersburg 15.00
L. Barmus, Chicago 10.00
R. Minkūnas, Seven Hills 3.00
J. Kizevičius, Cleveland 3.00
J. Adomaitis, Canandaigua 3.00
J. Brantas, Millbury 3.00
Dr. Alg. Kelertas, Brookfield 50.00
R. Česonis, Ramsey 8.00
T. Stankūnaitė, Boston .. 3.00
J. Staškus, Yonkers 5.00

L. Virbickas, St. Petersburg 3.00
S. Dabkus, Toronto 10.00
A. Norus, Detroit 3.00
A. Dragašius, Toronto .. 5.00
M. Lembergas, Santa Monica 8.00
V. Vasikauskas, Richmond Hill 5.00
V. Vaičaitis, Seven Hills 10.00
M. Slavinskas, Singer Island 10.00
J. Matusevičius, Evanston 8.00
A. Griauzdė, Avon 11.00
LB Krašto valdyba, Clevelande 50.00
J. Gelažius, Chicago 13.00
Z. Dučmanas, Wickliffe 2.00
J. Graužinis, Chicago 3.00
A. Maskoliūnas, Santa Monica 23.00
Ad. Acus, St. Petersburg 3.00
K. Pocius, Beverly Shores 50.00
A. Ažukas, Hoboken 8.00
D. Senikienė, Monticello 33.00
Pr. Mačernis, Chicago .. 8.00
S. Antanaitis, Chicago .. 13.00
S. Rudokas, Chicago 3.00
M. M. Trumpjonas, Chicago 13.00
ALT S-gos Chicagos skyrius 50.00
J. Špakevičius, Westwood 3.00
P. Lukas, Elizabeth 5.00
B. Rukša, Toronto 10.00
O. Mekišienė, Los Angeles 8.00
A. Mikoliūnas, Euclid .. 3.00
J. Drasutis, Pittsburgh .. 8.00
K. Šeputa, Surfside 13.00
A. Janušauskas, De Land 5.00
K. Čėsna, Worcester 7.00
O. Daneris, Boston 8.00
J. Mekeša, Eastlake 8.00
B. Auginas, Cleveland .. 10.00
J. Jackūnas, Paterson 3.00
P. Didelis, Philadelphia .. 3.00
J. Miežaitis, Ormond Beach 10.00
Lietuvių Tautiniai Namai Chicagoje 100.00
J. Kazėnas, Cleveland .. 10.00
B. Raugas, Hay Harbor 2.00
V. Staškevičienė, Detroit 3.00
J. Davaiga, Gulfport 3.00
Iz. Jonaitienė, Cleveland 3.00
V. Vaičiūnas, Kalamazoo 5.00
P. Povilaitis, Great Neck 20.00
F. Klimaitis, Cleveland .. 8.00
A. Kalvaitis, Chicago .. 23.00
O. Biežienė, Long Valley 50.00
L. Palaitis, Berwyn 8.00
A. Kuprevičius, Cleveland 10.00
J. Bardauskas, New Buffalo 2.00
Ig. Verbyla, Cleveland .. 3.00
V. Tamulis, Cleveland .. 3.00
P. Vebra, Chicago 8.00
LB Clevelando apylinkė 25.00
L. Banis, Cleveland 20.00
P. Bielinis, Cleveland 8.00
J. Kalvaitis, Cleveland .. 6.00
Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.